

DIRECTOR:

Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BLAJ - JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după

:: :: învoială :: ::

Unitatea

REDACTOR RĂSPUNZĂTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Numărul 4 Lei.

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Momente

Biruința cu totul unică și fără pereche, pe care ne-o reamintește, an de an, sărbătoarea învierii, umple de sfântă bucurie sufletele noastre ale tuturor. Curățite de păcate prin apele pocăinței și întărite prin harurile bogate ale sfintei împărțări, inimile noastre — pe cari vraja naturii înviate le predispune și altfel la bucuriile primăverii — cântă, cu toată puterea, minunata cântare de biruință: „Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că mărirea Domnului peste tine a răsărit“. Invierea din morți a Mântuitorului Hristos este temelie sigură a biruinței binelui asupra răului și a luminei asupra întunecului, iar puterea bisericii noastre creștine întemeiată pe această temelie și ocrotită de Spiritul Sfânt, garantează pentru totdeauna, că mormântul deschis nu mai poate fi sigilat pentru a doua oară. Aceasta este „beutura cea nouă făcătoare de minuni“, de care ni-se îmbată sufletele în ziua luminată a învierii.

* * *

Un alt temei de bucurie ne-a hărăzit anul acesta, biruința strălucită a dreptății, care a făcut ca noua lege a cultelor să nu poată servi drept instrument de suprimare și de înmormântare a bisericii noastre, care vrea să trăiască. Când, prin înlăturarea articolului nenorocit privitor la averile bisericesti, s'a ridicat piatra de pe ușa mormântului ce ni-se pregătise, străjerii au luat-o la fugă și, părăsind incinta Senatului, în loc să se închine în fața dreptății biruitoare, caută acum pedepsirea cu orice preț a lui Iuda care i-ar fi vândut pentru cei „trezeci de arginți“ ai puterii. Amenințând chiar și pe Pilat, căruia îi amintesc „prietenia Cesarului“, se vorbește că acesta ar fi pe cale să-și „spele mâinile“, ridicând noi obstacole în calea dreptății biruitoare. Dar, orice s'ar mai face, votul Parlamentului este un punct câștigat, pe care nu-l mai poate desființa nici un eventual refuz de sancționare al Inaltei Regențe.

* * *

Alături de această biruință, care a zăpăcit deabinele pe ceice ne jurase perire, biserica noastră are cuvânt să se bucure și pentru roadele bogate ale mișcării de înviorare internă, care se resimte tot mai intensiv în sinul bisericii noastre. Reacția firească provocată de uneltirile meschine ale celor dela Sibiu, a trezit între intelectualii noștri mireni gândul atât de important al unei străneri a rândurilor, iar frumoasa activitate misionară a clerului a închiegat, și va mai închiega, în toate părțile pe credincioșii de rând, în zidul puternic de apărare, în fața căruia se vor sdrobi cu timpul orice atacuri viitoare... „precum se topește ceara de fața focului“.

Clopotele învierii

Vraja mormântului de pe Golgota — Bucuria bisericii noastre — O umbră în lumină: tragedia Ierusalimului de atunci și de azi

de prof. AUGUSTIN POPA

„Să se scoale Dumnezeu și să se risipească vrășmașii lui.“
(Din psalmii învierii).

Duminecă în zori, când lumea stă încă incremenită de tragedia Calvarului, cu cea dintâi rază de lumină ce desface broboada nopții, un înger se coboară pe Golgota. Are fața ca fulgerul, haina ca zăpada și, în mână, un clopoțel de argint. Il scutură lin, dulce... Un glas argințiu pornește, peste mări și țări, trece din vale 'n vale și din deal în deal; se oprește la toate clopotnițele, la fiecare turn de biserică; se apropie lin de clopotele bătrâne și le șoptește în taină: „Hristos a înviat... Hristos a înviat...!“ Ca prin minune, paznicii turelor se trezesc deodată și dangătul lor clocotitor umple văzduhul cu vuet de biruință... Mii și mii de fețe se desfac atunci de sub plapoma nopții și ascultă vrăjite cântarea cea nouă; căpșoare bălaie și fețe arse de obidă se luminează și se pierd în farmecul divin.

Clopotele grăiesc: „Voi toți, cari treceți pe drumul vieții, opriți-vă o clipă și vedeți de este minune ca minunea acestei dimineți! Iată, din întunecimea mormântului izbucnesc valuri de lumină, lămurind enigma lumii; din groapa morții fișnește biruitoare viața! Iată, prin sânge și durere, moartea s'a omorât, iadul s'a surpat... Hristos cel chinuit, Hristos cel răstignit între tâlhari... Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând...“

De 19 veacuri oamenii privesc minunea, se scaldă în văpaia mormântului deschis și sufletele lor se pierd în imnul clopotelor: „Hristos a înviat...!“ În inimi se coboară pacea, pe fețe s'aprinde zimbetul bucuriei, vorba se face blândă, privirea senină; în vraja generală se topește ura și dușmănia, nădejdi nouă încolțesc în suflete sdrobite, puteri nebănuite se întăresc în cei prigoniți pentru dreptate.

Binecuvântată fi tu, zi mare și sfântă, alinațoarea durerilor, izvorul bucuriilor, făcătoarea păcii, chezașia mântuirii noastre!

Bucurie deosebită vestesc anul acesta clopotele bisericuțelor românești unite cu Roma.

Voi toți, — grăiesc ele — fiii lui Hristos uniți cu Roma de pe plaiurile României, nouă ani ați fost prigoniți și huiduiți. Cărturarii și fariseii strămoșeștilor obiceiuri v'au urmărit necontentit, cercând să vă prindă în cuvinte. Și văzând că nimica nu folosesc, v'au dus în fața săborului. Ridicat-au asupra voastră pări multe

și grele: că turburați poporul, spintecând haina necusută a sufletului românesc, că răzvrățiți lumea cu gânduri streine de neamul nostru; că nu țineți datinile străbune cari alcătuiesc înșauș ființa noastră... Adus-au împotriva voastră mărturii mincinoase, fără număr. Toate paginile istoriei ciuhandiste s'au răstălmăcit pe capul vostru și toți cari poartă'n frunte pecetea lui Mangra au luat peatră să isbească în sentimentul vostru românesc. — Dar mărturiile lor nu erau pe o formă cu adevărul și judecătorii nu le-au putut da crezare.

Atunci s'a ridicat arhiereul vremii și cu glas de tunet a grăit în fața săborului: „Voi nu știți nimica! Mai bine este să dispară acest ram din neamul nostru, decât să vină Roma urgisită, să pună stăpânire pe comorile noastre răsăritene, să toarne spirit latin în strămoșeștile forme ale duhului bizantin...!“ Vorbele lui grele cădeau ca piroane în sicriul menit să ne închidă pentru totdeauna.

Dar în zorii dimineții îngerul dreptății a răsturnat peatra de pe mormânt și dreptatea a ieșit biruitoare din legăturile articolelor de lege!

Bucurați-vă și mulțumiți lui Dumnezeu! Aleluia!

* * *

Dar ce glas străin turbură astă dată armonia? O umbră în marea de lumină, un strigăt de durere în cântarea biruinții: „Ierusalime... Ierusalime...!“

O icoană răsare în ochii minții: Domnul cu ucenicii săi părăsind biserica. Se înserează. Ei trec părăul Chedron și urcă muntele Maslinilor. Se opresc și mai aruncă o privire spre sfânta cetate. În văpaia apusului marmora bisericii sclipește feeric, aurul schintează, porțile se ridică par'că în infinit... „Invoățătorule, vesi ce pietrii și ce sidiri!“ Și s'a întunecat fața Domnului, în ochii lui s'au ivit lacrimi: „Ierusalime, Ierusalime, de câte ori am voit să adun pe fiii tăi, în ce chip adună găina puii săi sub aripi... De câte ori nu am cerat să înșirui pe fiii tăi sub flamura lui Dumnezeu, să aprind în suflete împărăția spiritului... Dar tu nu ai vrut! Comorile sufletului le-ai schimbat în lături; din făgăduințele spirituale ale prorocilor tu ai țesut visuri de lut; nădejdi dumnezeiești le-ai topit în doriri deșarte. Lui Dumnezeu i-ai clădit pietrii sclipitoare, iar sufletul ți-l-ai robit idolilor măririi trecătoare... De ai fi căutat întâi împărăția lui Dumnezeu, toate celelalte s'ar fi adaus ție... Așa, iată se va lăsa casa voastră pustie...!“ — Și ina-

intea ochilor Lui văzători prin ceața vremilor, zidurile mărețe încep să se clatine, țipete înfiorătoare umplu zarea, și deodată, cu sgomot surd, totul se năruie ca o cetate de hârtie...

De atunci „căile Sionului plâng... toate porțile lui sunt pierite, preoții lui suspină, fecioarele lui duse și el se amărește întru sine“ (Plâng. 1, 4). Pentru că *nu a voit să-și cunoască ziua cercetării sale*; din calea credinții s'a abătut; a pus înaintea Ierusalimului sufletesc al lui Mesia Ierusalimul prorocilor mincinoși, Ierusalimul plăcerilor deșerte și al strălucirilor false. „*Păcat a păcătuit Ierusalimul, pentru aceea spre clătire s'a făcut*“ (Plâng. 1, 8); de aceea s'a lăsat casa lui pustie și oricât aur ar scormoni fiii lui risipiți pe meleaguri streine, nu se vor mai ridica zidurile lui prăbușite. Căci sufletul, idealul ține clădirea; și sufletul l-au lăsat să moară!

*

Pretutindeni, în mii de forme, tragedia Ierusalimului se repetă. Cimitirul înfiorător al istoriei e dovadă. Câte glorii zdrobite, câte frumuseți pustiite, câte clădiri năruite, câte case dărâmate și inimi înfrânte, toate din același motiv: *a murit în ele duhul lui Dumnezeu!* Ele au uitat, că vremelnicia e numai haina trecătoare a nemuririi; au pus înaintea spiritului materia; în clădirile lor sumețe au uitat să închidă infinitul și atunci nu a mai fost putere care să le țină; s'au năruit.

Zilele noastre, stările dela noi mai ales, seamănă dureros de mult cu strălucirea amăgitoare a Ierusalimului. Privind în lung și larg această mândră țară, fără să vrei trebuie să strigi: *Doamne, ce frumuseță, și ce bogățiel...* Totuși *ce suflet sfârticat de patimi*, câtă ură și dușmănie, ce sălbatică frenezie a plăcerilor... Cum am părăsit cărările lui Dumnezeu și cu câtă sete bem din apa clocită a cisternelor lumii. „Cărturarii“ noștri au apucat drum greșit. Au uitat împărăția lui Dumnezeu și se pierd în bercurile răutăților.

De ce ne mirăm atunci că-i plâns și scrișnirea dinților? De ce stăm uluiți, când ne pare că păreții casei ridicate cu jertfe de veacuri se clătesc?!

Și de ce stăm neputincioși în fața răului?

O singură scăpare avem: *„Ierusalime, Ierusalime, întoarce-te la Domnul Dumnezeul tău!“*

Aprindeți cu toții în sufletele voastre gândurile lui Dumnezeu, înfăptuiți întru voi împărăția lui Dumnezeu și celelalte toate se vor adauge vouă. Dacă sufletul vostru va fi tare și plin de viața lui Dumnezeu, atunci și împărăția din afară se va ridica mândră, puternică, înfloritoare, ca stejarul în care curge din plin seva vieții.

„*Să se scoale Dumnezeu, în sufletele și în așezămintele noastre sociale „și se vor risipi toți vrășmașii!“* Să se înalțe iarăși zidurile Ierusalimului sufletesc și va fi pace și fericire sub aripile ocrotitoare ale Domnului. Atunci, izbăviți din mâinile vrășmașilor noștri, fără de frică vom sluji Domnului și țării, *întru sfințenie și întru dreptate* în toate zilele vieții noastre; atunci nici o umbră și nici o grijă nu va mai întuneca bucuria noastră și vom cânta în plină fericire:

Hristos a înviat! Aleluia!

Liga Națiunilor vrea dată fixă pentru Paști. Considerațiuni științifice și necesități economice militează deopotrivă pentru o *reformă a calendarului*. În Apus și există o mișcare destul de însemnată pentru înfăptuirea ei.

În cadrul reformei o problemă importantă este *stabilirea unei date fixe pentru sărbătoarea Paștilor*. Liga Națiunilor a fost sesizată de această problemă încă din 1923, când a dat-o în studiul unui comitet de specialiști. Consultând toate bisericile creștine, comitetul a constatat că această chestiune nu se lovește de greutăți principiare din partea bisericilor, iar de altă parte fixarea Paștilor pe o zi anumită ar fi o înlesnire simțitoare pentru viața economică a popoarelor.

În consecință, Liga Națiunilor a început să lucreze la înfăptuirea acestui gând, luând contact cu diferitele autorități competente. Cea dintâi, care a luat în discuțiune chestiunea, a fost *Camera Comunelor din Londra*, care a decis a se fixa sărbătoarea Paștilor pe a *doua Duminecă a lunii Aprilie*. Se crede că această deciziune va fi punctul pe plecare al unei acțiuni internaționale în acest sens.

Așa spun informațiunile din Geneva, noi numai bucura ne putem de ele. Avem în o teamă. Informațiunea nu precisează dacă Liga Națiunilor a obținut la noua reformă avizul dlui Tudor Popescu dela „Națiunea Wimitantă“, fără invoirea căruia tot planul trebui să se înce în Iacul dela Geneva, fiind primejdie pentru ortodoxie!

Viitorul ne va lămuri.

Ancheta dela Târgu-Mureș. După ce se știe, barbariile dela Târgu-Mureș în loc determine guvernul la sancțiuni severe și imediate, l-au îndmnat să deschidă o anchetă menită a descoperi pe cei „vinovați“.

În scopul acesta guvernul a delegat d. inspector general *N. Vlădescu*, iar mitropolitia noastră din Blaj a împuternicit pe p. canonic și deputat *Dr. Ioan Coltor*. Inceput s'a făcut în zilele dela 6 până la 8 Aprilie când s'a găsit, că reprezentanții poliției și jandarmeriei nu au dela autoritățile superioare autorizarea convenită pentru a se putea prezenta în instanță. Obosiți și altfel după ascultări îndelungate, întinse uneori până noaptea târziu, delegații au hotărât atunci să amâne lucrările până după primirea acestor autorizări, până când se va putea întocmi și un nou conspect al persoanelor cari trebuiesc ascultate, fiind vorba mai ales de numeroșii țărani de pe satele ale căror trupuri se mai resimt și azi de urma loviturilor primite.

Că ce a rezultat de pe urma cercetării de până acum, nu știm, dar ceea ce știm este că faptul amânării „sine die“ a anchetei oferă prea multă garanță că se va și continua și cu atât mai puțin, că după încheierea ei vor lua măsurile cerute de rezultatele ei. Mai cunoaștem anume și o altă anchetă făcută la Coadă Teleacului, tot de d. inspector *Vlădescu*, asistat din partea noastră de p. Ștefan Roșianu, și rezultatul ei doarme până azi în... arhivele ministerului dlui Lapedatu.

Iar pentru atâta lucru, pagubă și de cheltuială și de vreme pierdută.

☐ ☐ Folța „Unirii“ ☐ ☐

Malchu

Părăul Kedronului murmura tainic sub bolta de frunziș, când Isus cu ucenicii săi își înmuieră picioarele în apa lui răcoritoare. Frunzișul șoptea misterios la trecerea lor, iar cântarea unei păsări ascunse între ramuri, se strecura ca suspine adânci, de rugăciune.

„*Și cântând psalmi au ieșit în muntele Olivilor!*“

În pacea adormită a nopții, melodia psalmilor se scurgea pe coasta Olivilor în vale, ușoară și caldă ca adierea zefirului prin negura moale a unei nopți de vară, contopindu-se, par'că, cu purpuriul pătrunzător de brad și pin.

Ora era aproape, însă ucenicii tot nu înțelegeau. Dar intrând în grădină, Isus a început a se întrista și a-se amări și le-a zis: „*întristat e sufletul meu până la moarte*“.

Și lăsându-i singuri s'a dus mai departe să se roage că... „*dacă e cu puțință să treacă păharul acesta dela mine...*“ și ei au adormit covârșiți de pacea și îmbătătorul parfum al grădinei...

— *Pe cine căutați?* le răsună în urechi prin somn glasul blând al lui Isus. Și încă buimăciți și cu ochii grei, când se treziră, se

văzură încunjuțați de mulțimea soldaților și a servitorilor arhierilor, cu facle și cu lumini aprinse. Au rămas înmărmuriți în fața acestei scene, dar văzând pe Iuda, tovarășul lor și ucenicul lui, că se apropie zicând: „*bucură-te învățătorule*“ au prins puțin curaj și s'au sculat, crezând că vor să-l sărbătorească din nou pe învățătorul. Auzind însă pe Isus zicându-i: „*prietine, cu o sărutare vinși pe fiul omului?*“ Au înțeles și s'au speriat.

În acel moment unul din servitorii arhierilor se repezi furios și-l apucă pe Isus cu putere de brațe ca să-l lege. Petru, văzând aceasta, trage sabia și o repede spre capul lui cu gândul să i-l taie și să-l scape pe Isus, dar nu-l nimerește decât la o ureche pe care o taie. Acesta la atingerea sabiei scoase un țipăt sfâșietor și căzu grămadă înaintea lui Isus.

— „*Ce ai făcut?*“ zise Isus privindu-l trist. „*Au nu ți-se pare că pot ruga acum pe tatăl meu să-mi pue înaintea mai mult de douăsprezece leghioane de îngeri? Dar cum se vor împlini scripturile cari zic că așa trebuie să fie? Bagă-ți sabia în teacă*“. Și plecându-se spre servitor și atingându-i urechea, l-a vindecat.

Pe cărarea de pe coasta Olivilor ceata cu torțe și lumini aprinse coboară în vale. Intreaga ceată coboară veselă ca după împlinirea datoriei, numai doi se deosebesc din ea: unul e condamnatul care merge trist în mijlocul

lor, cu mâinile curmate de lanțuri, iar celălalt e un servitor cu fața înegrită de gânduri ce-i apasă mintea ca un munte. Din când în când duce mâna la urechea dreaptă, o pipăie apoi privește la omul acela tainic ce merge cu capul piecat în mijlocul cetei. Apoi iar duce mâna la ureche și simțind-o între degete trage de ea vrând să se încredințeze despre ceea ce a fost. Și când o simte aci îi vine se îndoiască despre realitatea celor întâmplate. Dar sângele de pe haine și de pe fața-i înmărmurită îi mărturisesc adevărul.

Părăul a adormit, iar frunzișul a tăcut. La intrarea cetei apa începe a susura trist iar frunzișul a șopti plângător. Melodia psalmilor nu mai trezește împrejurimile, iar pasărea și-a schimbat cântecul în plâns. Și strigă privind spre cer: *Fiul Omului s'a dat prins și sângele lui nevinovat va curge șiroaie și va înroși pământul care se va aprinde de căldura lui și întunerecul se va lumina și necurăția lui se va spăla. Dar ceata trece, nu înțelege și nici n'aude. Singur servitorul arhierului rămas mai în urmă o ascultă, dar nu-i înțelege înțelesul, simțește însă o tristețe tot mai grea, că-i cuprinde inima. Și tot mai încet și mai bătuț de gânduri merge înainte...*

Acesta nu e un om ca toți oamenii, că ce-a făcut el nu poate face nici unul din cei ce-l duc și nici aceia cari îl vor judeca, că nime... și-și duce iar mâna la ureche și privește la sângele închiegat de pe haine ce

După bătălie

Pastorală de Paști a episcopatului provinciei noastre bisericești de Alba-Iulia și Făgăraș

**Venerați Frați
Iubiți Fii Credincioși!**

Credincioși slujbei noastre, în care mila Iarelui Dumnezeu ne-a așezat, ca păstori ai bisericii și purtători de grije ai sufletelor noastre, am socotit, cu prilejul sfințitelor Paști în acest an, ca împreună să îndreptăm către voi câte-va cuvinte de învățătură, câte-va însemnuri pentru o viață tot mai creștinească și mai plăcută lui Dumnezeu, câte-va cuvinte de îmbărbătare în lupta împotriva răutății și ispitelor acestui veac.

Dacă nu Ne este cu putință, ca să vorbim cu voi gură către gură, așa cum un părinte în casa sa săgăiește către toți fiii săi — fie ca, hacar pe aceasta cale, prin scrisoarea trimisă Vouă tuturor, să Ne bucurăm împreună, prosperând învățătura bisericii noastre despre taina cea mare, a cărei pomenire o să-ărsim în zilele sfințitelor Paști, încălzindu-ne de dragostea și de purtarea de grije a lui Dumnezeu pentru noi oamenii și, în chip de obicei, pentru biserica noastră, și așa să spornim în calea evlaviei, în cărarea sfințirii sufletelor noastre, în calea ce duce la fericirea și mântuirea noastră, alipindu-ne tot mai mult de credința bisericii lui Isus Hristos, în care, prin bunătatea lui Dumnezeu, am fost botezați.

*

Serbătoarea sfințitelor Paști nu este numai serbătoarea noastră, a creștinilor de pe pământ. Împreună cu noi se bucură și Ceriul, în toate Puterile lui. Se bucură Arhanghelii, și bucură Heruvimii și se veselesc Serafimii Domnului, împreună cu noi!

Căci, dacă mare este bucuria înaintea îngerilor din ceruri (Luca 15, 11), când un singur păcătos se întoarce dela calea cea răstăcită, nu cât mai mare trebuie să fie bucuria aceasta, când lumea întreagă este scăpată și

mântuită din ghiarile celui rău,*) când împărăția diavolului este biruită, când se sfarmă încuietorile cele de veci, când iarăși se deschid porțile cerului, pentru a primi pe Adam și pe toți fiii lui, cari au răstăcit și cari vreau acum să se întoarcă în casa Părintelui lor ceresc!

Întru adevăr, Venerați frați și iubiți fii, ziua învierii Domnului nostru Isus Hristos este ziua biruinții sale asupra iadului și asupra dușmanului neamului omenesc. — Din ziua când Adam, strămoșul și părintele neamului omenesc întreg, a călcat cea dintâi poruncă a lui Dumnezeu, de a nu mânca din pomul științii binelui și a răului, din aceeași zi a început lupta dintre raiu și iad, dintre bine și rău. — Și a fost nevoie, ca însuși Fiul lui Dumnezeu, a doua Față din sfânta Treime, să se coboare pe pământ, să se facă om, să pătimească, să sufere și mai pe urmă să moară răstăgnit pe cruce, — pentru ca să înfrângă stăpânia aceasta a diavolului asupra neamului omenesc, să aducă mântuire lumii, să ne treacă, cu adevărat, din moarte la viață, să ne înalțe de pe pământ la ceriu (Catavasiile Invierii).

N'a cruțat deci Dumnezeu pe însuși Unul născut Fiul său, ci l-a dat preț de rescumpărare pentru noi, pentru ca să ne arete, cât de scumpe și de prețioase sunt sufletele noastre înaintea Lui, și, prin urmare, să ne arete, cât de mult trebuie să îngrijim noi de aceste suflete ale noastre, păzindu-ne de păcat, păstrându-le curate și neîntinate.

De aceea, Venerați Frați și Iubiți Fii, să prețuim după vrednicie acest mare dar al rescumpărării din robia diavolului, câștigat prin patima și moartea Domnului, și să ne silim a păstra întreg darul sfințitor, înnoit în sufletele noastre, prin sfânta mărturisire

*) Sublinierile sunt ale noastre.

N. R.

și împărtășanie, din preajma acestei serbători.

Se cuvine deci, să ne și bucurăm și să ne veselim, în ziua aceasta mare de serbătoare, ca și în toate zilele, amintindu-ne de binefacerile lui Dumnezeu pentru noi oamenii. — Nu însă să ne bucurăm în mâncări și beuturi peste măsură, nici în petreceri neiertate, în trândăvie, în clevete și vorbe deșerte, în poște de stăpânie asupra altora, ci „bând beutură nouă, din izvorul nestrucăciunii“ (Catavasiile Paștilor), nizuindu-ne să ducem o viață de pace, de unire, de dragoste frățescă unul către altul, de împlinire a slujbelor și a datorințelor noastre, petrecând în rugăciuni, în faceri de bine, în înfrânarea poftelor, în curățenia sufletelor și a trupurilor noastre, în preamărirea lui Dumnezeu.

În chipul acesta ne vom arăta vrednici de marele dar al patimii și al învierii Domnului Isus Hristos nostru Isus Hristos. În chipul acesta ne vom asigura viața vecinică, cele bune și de folos sufletelor și trupurilor noastre, ne vom asigura, mai cu seamă: capet creștinesc și respuns bun la înfricoșata judecată a lui Hristos, înaintea căreia vom ajunge și vom sta, oarecând, cu toții.

*

Prilejul acestor sfinte serbători îl folosim, pentru a vă împărtăși, Venerați frați și iubiți fii sufletești, și altă veste bună.

Vă aduceți aminte, că V'am cerut înainte cu câteva săptămâni, tot printr-o scrisoare a Noastră a tuturor, ca să Vă rugați împreună cu Noi, pentru ca Dumnezeu să înlăture primejdia ce amenința liniștea bisericii noastre și liniștea țării întregi.

Se vorbea atunci despre aducerea unei legi nouă, pentru bisericile din țara românească. Și era o seamă de oameni, cari socoteau, că legea aceasta nouă trebuie să pună securea la rădăcina bisericii noastre, să o zdrobească cu totul, ca să nu mai fie...

Și atunci am cerut ajutorul lui Dumnezeu și V'am rugat, ca să ajutați și Voi cu rugăciunile Voastre, la dobândirea acestui ajutor preamărit.

Soția lui Pilat

„Și șezând el la judecată, trimis-au la dânsul muierea lui, zicând: nimica ție (să nu faci rău) și dreptului acestuia: căci multe am pățit astăzi în vis pentru dânsul“. Așa traduce v. 19 al c. XXVII dela Mateiu Samuil Clain, iară Victor Smigelschi are: „Nimica ție și dreptului acestuia“; Dr. Ioan Bălan: „Nimica să n'ai cu dreptul acesta“.

Să vedem de unde a fost visul acesta și cine a fost visătoarea.

Unii tâlcuitori ai scripturilor, ca Ven. Beda Rabanus, Dionisiu Cartauzianul și alții, seduși de împrejurarea, că epistola sf. Ignățiu martirul către Filipeni o socoteau de opul genuin al acestui Părinte, au susținut — pe urma celor scrise acolo — că acest vis a fost dela diavolul. Critica sacră însă a constatat deja că acea epistolă este spurie.

Unii interpreți mai noi s'au arătat apăsători a da visului acestuia o explicație naturală — morală, însă cine își poate închipui serios, că Spiritul Sfânt ar fi voit să umple paginile evangheliei cu simple visuri muieresti. Rămâne deci adevărată părerea comună a sfinților Părinți și a tâlcuitorilor sf. Scripturi, că visul din vorbă a fost trimis de Dumnezeu.

Dintre sfinții Părinți, ca pe susținătorii acestei păreri îi citează Maldonat pe Origenes, pe sf. Hilariu, sf. Leon cel mare, Ioan Gurăde-

mare negru în bătaia razelor lunii ce s'a ridicat deasupra zidurilor cetății. Cugetă și se vede cum s'a repezit și a apucat, furios părțiar fi vrut să-l zdrobească în mâni, pe omul care sta așa de liniștit în fața lui. Și gândindu-se, are senzația răcelii tăișului sabiei în ureche.

Aude cum își dojenește tovarășul: „Ce-ai făcut?“ Il vede cum s'apleacă asupra lui, cum atinge și...

Un om trecu pe lângă el cu băgare de seamă. Pleacă să-l ajungă. Era foarte neliniștit, simțea nevoia de-a întreba, de-a vorbi cu cineva despre ceea ce i-s'a întâmplat. Îi era rău chiar. Nu știa ce să creadă despre omul acela, el nu-l știa cine-i. A fost trimis cu ceilalți să-l prindă și mai mult nu știa, nu-l văzuse niciodată, el a venit de curând în țară, n'a auzit ce rele să fi făcut. Grăbia pe urma omului ce-i trecuse înainte. Il ajunse și-i puse mâna pe umăr agrându-l. În lumina unei acesta-și întoarse fața. Un moment rămaseră muți. Cel dinainte avu un gest de așărare, iar cel din urmă se cutremură și căzu în genunchi, dar rămase uimit că el o luă la fugă pierzându-se în umbra zidurilor pe urma pietei.

*

Cocoșul cântă a treia oră și Petru ieși în curtea arhiereului plângând și căindu-se amar. Suferea cumplit gândindu-se la lepădarea lui. La întorsătura unui colț se văzu față în

față cu un om ce umbla ca și ei, cu pași ne-regulați, împovărat de gânduri grele. Luna căzu o clipă pe fața acestuia și-i recunoscă: servitorul căruia-i tăiasse urechea, voi s'o ia iar la goană, dar își aduse aminte de tăgăduirea făcută și s'opri. Acesta-l recunoscă iar.

— O, spune-mi tu care știi, cine-i cel ce mi-a vindecat urechea? Spune-mi că mă chinui cumplit, mă tem de ce-am făcut. Văd că lucru omenesc nu e ce mi-a făcut el. Spune-mi c'am păcătuit grozav, atingându-mă de el. Spune-mi!

Petru se liniști. O ușurare simți în piept și o înzdrăvenire în corp: nu mai tremura. Și voind să îndrepteze ce făcuse chiar dac'ar fi fost să-l prindă și pe el, îi spuse:

— E învățătorul Isus Hristos și eu sunt învățacelul lui. Acesta însă nu înțelese nimic și continuă a-l întreba și a asculta. Mergând împreună spre Pilat, unde duseră și pe Isus, Petru îi spuse tot ce putu, în niște momente ca acele.

Și Malchu nu se mai despărți de el. Văzu și el în ziua învierii pe Mântuitorul, intrând în casă fiind ușile încuiate, după ce-l văzuse mort pe lemnul crucii. Și rămase și el unul dintre învățăcei, numindu-se Marcu.

Romulus Fabian.

Citiți și răspândiți: „UNIREA“

Fiind-că, ori cât știam Noi, că suntem fără de vină, că biserica noastră are numai pagini de mărire pentru neamul și poporul românesc, ori cât ne aduceam aminte de tot binele, ce l-a făcut această biserică, prin școlile sale, prin predicarea sa, prin jertfele și truda oamenilor și mai marilor săi, ori câtă încredere aveam în bunul simț al celor, cari cărmuiesc și îndreptează soarta țării celei noue — totuși Ne gândiam, că este poate o cercare a lui Dumnezeu asupra noastră, care venia prin gândul acestei legi. Și nu știam, dacă singuri, cu truda Noastră și cu rugăciunile Noastre, vom putea purta și vom putea birui această cercare. Am cerut deci și ajutorul rugăciunilor voastre. Și voi, Venerați frați și iubii fii, ați dat acest ajutor pretutindeni, pe întreg cuprinsul Provinciilor noastre mitropolitane! Unii au dat și mai mult, decât rugăciunea din inimă! Au dat sânge, din al lor, au suferit lovituri și bătăi pentru Hristos, pentru biserica românească unită cu Roma, pentru liniștea acestei țări...

Lăudat fie Domnul pentru toate!

Iar acum, trimițându-Vă aceste șire, plecând genunchii noștri înaintea Domnului, repetăm cuvântul Apostolului (II. Cor. 1, 3—5): „Binecuvântat fie Dumnezeu... Părintele milelor și Dumnezeu al toată mângăierea, cea ce ne mângăie pe noi în tot necazul nostru, în cât putem și noi mângăia, pe cei ce sunt în tot necazul, prin mângăierea cu care ne mângăiem noi de la Dumnezeu. Că precum prisosesc patimile lui Hristos intru noi, așa prin Hristos prisosește și mângăierea noastră!”

Binecuvântat fie Dumnezeu, care a ascultat rugăciunile fierbinți și a văzut suferințele credincioșilor săi, și a făcut, ca legea cea nouă a bisericilor din România să ocrotească de o potrivă și dreptul bisericii noastre.

Binecuvântat fie Dumnezeu, pentru că, nu truda și priceperea Noastră omenească, nici darul slab al graiului omenească, ci ajutorul Lui, darul Celui de sus a luminat mințile bărbaților conducători ai acestei țări, din toate partidele politice, începând cu însuși primul

ministru al țării, ca, în patriotică înțelepciune să aducă liniște în sufletele îngrijorate și tulburate, să recunoască, în strălucite cuvântări și declarațiuni, temeiul și îndreptățirea de a trăi a bisericii noastre, pentru a-și continua lucrarea de moralitate și cinste, de cultivare a sufletelor, de închiegare a dragostei dintre frați, de întărire a temelilor marelui Românii.

Binecuvântat fie, în sfârșit, Dumnezeu și pentru mângăierea ce Ne-a dat-o Nouă, în zile din cele mai grele ale slujbei Noastre, văzând Noi pe toți Ven. Frați preoți și pe toți credincioșii noștri — mai mari și mici, învățați și mai puțin învățați — făcând zid de apărare în jurul Nostru, și arătând tuturor alipirea lor către Noi, voința lor hotărâtă, de a trăi și de a muri — dacă ar fi nevoie — pentru credința și biserica lor.

Si acum, Venerați frați și credincioși, cu ajutorul Celui ce a înviat în ziua de astăzi, ușurați fiind de grija cea mai mare a zilelor de până acum, să pășim înainte, cu încredere și curaj, la munca apostolească, fiecare la locul lui, pentru propășirea credinței noastre, pentru înaintarea în calca cinstei și a virtuților — spre mărirea lui Dumnezeu și spre gloria și fericirea neamului nostru și a întregu țării românești.

Darul Domnului nostru Isus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl, și împărăția Sfântului Spirit, sa fie cu Voi cu toți, acum și pururea și în vecii vecilor!

Dat din conferința Noastră, ținută în București, la 31 Martie, anul mântuirii 1928.

VASILE, arhiepiscop și mitropolit.

VALERIU TRAIAN, episcopul Orăzii

IULIU, episcopul Gherlei.

ALEXANDRU, episcopul Lugojului.

Spre unirea bisericilor. Problema care agită azi lumea în măsură excepțională, pricinind multora bătăi de cap cu pregătirea discursurilor și cheltuieli mari cu congrese mondiale, este în realitate foarte simplă. Dacă ai apucat drumul greșit, revii la cel bun.

Acest gând readuce în sinul bisericii catolice, zi de zi, mulțime de frați despărțiți.

aur și pe sf. Ieronim, adaugând cătră această ceată a părinților pe doi interpreți vechi grecești, pe Eutimiu și pe Teofilact. Alții citează locuri atribuite sflui Ambroziu și sf. Atanasiu. Vorbirea — ascrisă cândva sftului Augustin — în care se zice: „Pe Pilat muierea îl cheamă la mântuire” — nu este opul acestui mare Părinte.

Această părere o susțin despre visul soției lui Pilat afară de Maldonat: Cornelius a Lapide, Tirinus, Arnaldus, F. M. Wouters și după dânșii de comun toți interpreții.

Și într-o adevăr este lucru naiv ceea ce spune epistola Pseudo-ignaviană, că diavolul prin acest vis ar fi voit să împiedece moartea Dlui Hristos și în consecință mântuirea oamenilor. Doară este știut, că Iuda și Jidovii erau instrumentele diavolului în contra lui Isus; de ar fi voit să împiedece deci moartea lui Hristos simplaminte i-ar fi oprit pe Jidovi, ca să nu o ceară aceea, și nu ar fi încercat lucrul printr'un vis.

Dumnezeu ce a voit cu acest vis? Ne spun sfinții Părinți, că a vrut două lucruri: 1. Ca și pe această cale — ca pe atâtea altele — să fie mărturisită nevinovăția lui Isus; 2. Ca pe muerea lui Pilat să o cheme la mântuire.

Să venim însă acum la persoana visătoarei. Ce știm din tradiția bisericească despre femeia aceasta?

Numele i-l aflăm pomenit la istoricul bizantin Nicephor Callixt cartea 1. cap. 30, istoria

scrisă cam pe la anul 1333. Numele este: Procle La Vincentius Bellovacensis, scriitor latin din Gallia pe la 1244, o aflăm numită Procula. Precum observă Tischendorf acest nume este amintit și în scrierile biblice apocrife. — În aceleași apocrife și mai ales în Evangelia lui Nicodem se zice despre dânsa, că a fost o ovreică proselită.

În anul 1624 părintele Hieronymus Romanus dela Hignera S. I. a aflat în biblioteca mănăstirii din Fulda un codice istoric numit Chronicon și atribuit lui Flavius Lucius Dexter, istoric din Barcelona, despre carele vorbește sf. Ieronim în „Dialogus de viris illustribus”, între anii 387—395. Această Cronică mulți au privit-o la început ca genuină, dar mai târziu și mai mulți au dovedit, că este compilație de mai târziu și nu este opul lui Lucius Dexter.

În această Cronică este vorbă și despre soția lui Pilat.

Acolo este identificată muerea lui Pilat cu Claudia cea amintită de sf. apostol Pavel 2. Tim. 4, 21. și este numită Claudia Procula.

Unele biserici răsăritene o înșiră între sfinți, așa biserica grecească în Mineiu la 27 Octobrie. „Întru aceasta zi, pomenirea sfintei Proclei, femeia lui Pilat. Stih: Stăpânul preține Proclo, te are stătătoare înainte. Cel ce a stătut față la soțul tău Pilat mai nainte”, așa cetim în Mineiul 1. Octobrie la ziua 27 în sinaxariu. — (Vezi ediția din București, anul 1908 pag. 368).

Mișcarea de revenire din Anglia e cunoscută. Mai nou se simte un curent tot atât de viu această direcție în unele părți ale bisericii ortodoxe.

Așa — cetim în „Römische Welt-Konpendenz” — în arhiepiscopia de Vilna, după clarifica arhiepiscopului Ialbrzykowski, sunt mai puțin de 60,000 convertiți din ortodoxie la catolicism mai multe parohii, cu preoți la frunte. Firește, parohiile converse își păstrează ritozul oriental și limba liturgică slavă. Până în anul 1908 arhiepiscopia de Vilna singură are 10 astfel de parohii convertite.

Cele multe înainte!

Pentru tipografie

Gândul nobil și desinteresat al părinților bazei dela mănăstirea Bicsadului a prins, și ecoul puterilor pe care l-a trezit în sinul bisericii noastre se manifestă în chip deosebit de grăitor și prin contribuțiile nouă oferite pentru tipografia mănăstirii.

Ele sunt următoarele:

Mgr. Ludovic Vida, paroh, Carei	500
Ion Bianu, prof. universitar, București	100
Dr. Romul Miocu, preot, Petroșeni	100
Biserica rom. unită, Petroșeni	100
P. Iosif Ebrard, prof. assumptionist, Blaj	10
Ștefan Suciu, dir. de mine, Baia mare	10
Teofil Hossu, preot, Milașul mare	10
Ștefan Roșian, profesor, Blaj	50
Ioan Marina, preot, Salslatina (Cehoslov.)	50
Ariton M. Popa, protopop, Reghin	40
Iuliu Busoiu, preot, Obreja	30
Vasile Smighelschi, preot, Sâncel	20
Vasile Ianza, fost prefect, Petroșeni	20
Biserica unită, Roșia de Secaș	100
Brutus și Mărioara Pinteș, Câmpia-Turzii	10

Dupăcum vedem jertfa preoților alternează în minunat cu aceea a mirenilor bisericii noastre, care să-și aibă și ei partea din binele ce se așteaptă și munca ordinului nostru călugăresc reînviat, pentru căruia întărire și prosperare trebuie să lucrăm cu din toate puterile.

Suntem deci siguri, că pentru tipografia noastră se vor face noi și noi contribuții, punându-se la dispoziția inițiatorilor vrednică capital chiar mai mare decât cel strict necesar.

În aceasta nădejde sigură spunem: Cu Dumnezeu înainte.

Biserica Etiopilor în calendarul său o cinstesc ca pe sfântă, la 25 (19) Iunie, precum scrie Ludolfus în Comm. ad. Historiam Aethiopicam, Francofurti ad Moen 1691.

Preotul francez Henry Bolo în „Tragedia Calvarului”, și într'un alt op tipărit la 1896 laudă mult pe soția lui Pilat și voeste să afle că a fost de origine din Narbonne de pe lângă mântul Gallilor. Amintește și aceea — vădită aluziune la bisericile răsăritene — că biserica a înșirat-o pe Claudia Procula în catalogul sfinților săi.

Anna Catarina Emmerich († la 1824 Febr. 9), carea cu vedeniile și suferințele sale împăinate cu patimile Dlui a avut acelaș rol la începutul veacului XIX carele îl are în zilele noastre Terezia Neumann, a văzut unele lucruri și despre soția lui Pilat.

În acestea vedenii este numită femeia dirigătorului Pilat: Claudia Procle și este descrisă astfel: „Era o muere frumoasă și de statură înaltă, dară palidă, capul îi era acoperit cu văl, carele din dărăpt atârna în jos, pe care era legat cunună și în dânsul erau niște juașuri juașuri purta și pe grumazi și în urechi erau juașuri. Apoi continua: a vorbit pe lung cu Pilat și l-a rugat pe tot ce este sfânt înaintea lui ca să nu facă nici un rău lui Isus, profetul și sfântului sfinților. Spune apoi, că Pilat a făcut o promisiune soției sale, că îl va elibera pe Isus, ca semn (zălog) al acestei promisiuni a dat un inel soției sale. Pilat însă după ce a vor-

Gânduri de Paști

Vrem să înviem și noi? — Visuri ce pot fi împlinite

de pr. Dumitru Neda.

Biruința vieții asupra morții își prăznuiește iarăși aniversarea înălțătoare, în duioase cântece de psalmi și acorduri de catavasi, în miresme bine miroitoare de tămâie și smirnă și 'n zornet de cădelnițe. Cel răstignit pentru că mărturisit adevărul într'o lume orbită de aparențele sclipitoare ale minciunii, se desleagă din legăturile morții. Lespedea mormântului e dată la oparte; înfășurătorile celea de îngropare și mahrama capului, mărturii mute, rămân în sicriul din care se ridică viu Stăpânul vieții și al morții, lumina lumii, desrobitorul celor ținuți în cătușe.

Nu vei mai stăpâni de acuma, moarte...! Puterea ta o a surpat Cel ce s'a smuls din brațele tale, începătura celor adormiți făcându-se prin aceasta. Multime nenumărată va împrejmuia pe Biruitorul morții, cete nesfârșite vor pași pe calea bătătorită de Dânsul, în dâra de lumină ieșită dela Dânsul, lăsată în lume de Dânsul.

*

Biserica noastră e și ea pe acest drum al luminii și al învierii, drum cu aspre suișuri, amarnice coborâșuri, drum ce trebuie făcut printre spini și bolovani, sub povara crucii, întru sudoarea frunții, sângerarea inimii.

Suntem pe cale și trebuie să ne ridicăm spre culmile unde ne așteptăm isbânda deplină a învierii fericite. Și avem tare și nestrămutată credință că vom și ajunge, acolo, înfruntând orice loviri ne vor veni dela mâna vrăjmașă și ajutând să ajungă la desăvârșire toate porțile bune ce s'arată, toate înjghebările de bine pe cale de infiripare ori deja chiar întemeiate.

Dar asta înseamnă că nu-i iertat să ne gândim la odihnă. Viața e în mișcare. *πολεμος παντοτε παύσει*. Liniștea netulburată e privilegiul morții pe tărâmurile sublunare. Asemenea perspective nu ne încântă. Lăsăm pe alții să le ducă jindul... Noi știm că luptă e vieța, cum stihnește Coșbuc, feciorul popii unit din Hordou,

cu soția sa a recurs la superstițiunile sale îndatinate păgâne diavolești, augurii și arușpiții, sedus de puterile întunerecului, și înfricat de Jidovi și-a călcat în mod laș cuvântul dat soției sale; înzădar a trimis aceasta la dânsul, cum cetim la Mat. XXVII. v. 19, deși precum spune vedenia cu acel sol i-a trimis Claudia Procle și inelul, ca să-i aducă aminte de promisiunea făcută.

Despre visul soției lui Pilat se zice în aceste vedenii, că a fost trimis dela Dumnezeu și a stat din descoperirea, respective înșirarea întâmplărilor din viața Mântuitorului, cari se perândau, ca niște icoane una după alta înaintea visătoarei Claudia Procle.

Mai adauge în sfârșit, că după învierea Domnului, Claudia Procle l-a păsărit pe Pilat și a rămas ascunsă în casa lui Lazar unde a învățat adevărurile credinței creștine dela sf. întâiul martir Ștefan.

Soția lui Pilat va rămânea deapururea o pildă vie nu numai de gingășie a inimei miloase femeiești, ci și a simțului de dreptate și a curajului eroic, cu carele a îndrăznit să pretindă slobozirea Aceluia, a Căruia moarte o cerea aproape întreg Ierusalimul. Dânsa va rămânea una dintre celea mai interesante figuri femeiești din scriptură și istorie.

Protopop Iosif Demian.

și ne luptăm cu dor, cu drag pentru tot mai multă luminare a noastră și a altora, pentru mai binele nostru și al altora. Așteptăm dela cei din tabăra adversă doar' atâta: să lupte și ei loial și civilizată, cu respectul datorit adevărului, fără meschinărie și brutalitate de tâmpit ce dă busna peste liniile armonioase ale lui Arhimede.

Altcum doi cu doi nu poate fi și patru și cinci și cu frățești pupăciuni nu poți face pe nime să creadă că la București Duhul sfânt purcede numai dela Tatăl, iar la Blaj c'ar purcede și dela Fiul. Precum nu poți, cu același procedeu, să îndreptățești în ochii cuiva credința că are drept și Sibiul când susține că Preacurata e zămislită fără păcatul strămoșesc și are drept și Gherla aderând cu tot sufletul la adevărul dogmatic definit de Piu IX — asta, iac'așa, de dragul păcii, făcându-i, după același sistem de împăciuire, pe ortodocși, scăpați de dogorelile locului curățitor ale cărui „mângăieri“ toate le lași, marinimos, numai uniților (dacă la urma urmelor, le-ar mai trebui și acestora așa ceva „de bunăvoie și nesiliți de nime“).

Poți „împăca“ dogmele potrivnice ale feluritelor crezuri într'un singur caz: dacă nu crezi în niciuna din ele. Altfel pacifismul complet pe terenul credințelor e o flecăreală de front.

Noi credem în adevărul absolut al dogmelor catolice și dintr'astă parte nu ne târguim cu nime. Nu ne ducem nici la Stockholm, nici la Lausanne. Frate, nefrate, credința nu se precupește. Ne-o apărăm și o vestim cu vreme și fără vreme, de place de nu place altora. Nouă ne place. Și Celui de sus iarăși. Mai știm apoi, că adevărul isbăvește și noi din dragostea de adevăr și de frați, ne simțim îndatorați să-l picurăm, strop cu strop, zi de zi, în sufletele fraților rătăciți, ca să-i isbăvim dimpreună cu noi, spre mărirea Celui ce ne-a răscumpărat și pe noi și pe ei.

De aceea zicem: Binecuvântată fie mâna ce aprinde făclia adevărului, orice sânge ar curge prin vinele acelei mâini. Actul unirii noastre cu Roma, încurajat de câțiva străini (lezuiți și Habsburgi), ce izvor nesecat de binefaceri s'a dovedit mai apoi! Și ce ușurătate este să te sburlești împotriva amestecului Patriarhiei romane în viața sufletească a Românilor ardeleni!

Adecă așa: să-l luăm la „refec“ pe Papa, de ce a tulburat și tulbură fericirea deplină și senină, din trecut și din prezent a sufletelor păstorite — adecă s'ar cădea să fie așa — de vlădicii credincioși lăsămintelor doctrinale, creștine a lui Fotie și Cerularie. Incepem: Sfinte Părinte dela Roma! De ce n'ai stat tu liniștit acolo, în cetatea obârșiei noastre, făr' te-ai amestecat în socotelile tiranei nobilimi maghiaro-calvine ce isbutise, în veacul XVII, să transfoarme biserica română din Ardeal în expozitură (ba biserică) protestantă, de rit oriental, cu rostul de a fi instrument de maghiarizare a Valahilor? (Cf. M. Theodoran-Carada: Din Frământările trecutului. București 1920 pag. 129). De ce n'ai lăsat pe Șincai să mornăie pe nas sedelne adurmite, în strana de cântăreți a Șamșudului nașterii sale? De ce a trebuit să trezești conștiința națională a oropsitului nostru neam de iobagi prin graiul de arhanghel și pătimirile vlădicului Inocențiu Micu și a celor ce i-au urmat în credință și curaj? De ce ne-ai trimes pe cap călugări luminați, vlădici harnici și dornici, scriitori de cronici cuminți, gramatici chibzuite, cărți de

rânduială bisericească? De ce ne-ai pus în cărcă balastul inutil al unor cititori de așezăminte bisericești-școlare? De ce „spiridușele“ tale latine au împuiat mintea alor noștri, că neamul nostru ar fi copilul de împărat din povești, îmbătrânit departe de casa părintească, în straie țigănești, între țiganii ce-l furaseră? De ce ai mai răscolit potolirea noastră cu daniile tale de milioane, ca să ne mai enervăm cu cumpărarea palatului lui Wesselényi, pentru orfanii români de război, să ne zoricim cu isprăvitul „Institutului Recunoștinții“, uriașul monument dela Blaj, ridicat pentru adăpostirea și creșterea românească și creștinească a fetelor de români, a viitoarelor mame române? Și de ce te-ai amestecat până și în chestia averilor dela Cluj, dându-le și pe acelea tot Românilor, evident ca să le mărești grijile și amarul?

De ce una, de ce alta? De ce? De ce?

Numai tu să fi stat pe pace, că noi aci am fi durmit în pace, somnul morții. Dorobanțul român trecând Carpații, ar fi dat peste „tigri“ după rețeta așezată de Tisza. Dar se poate că nici n'ar mai fi avut ce să caute încoace. Vlădicul Micu se interesa, spune-se, în dieta clujană, de măgarii pierduți ai tatălui său. Soldatul român însă anevoie și-ar fi vărsat sângele într'o vânătoare de... măgari.

D'apoi așa-i, dacă Patriarhul Romei s'amestecă în afacerile noastre.

*

În ce ne privește, noi zicem că bine a făcut Papa; ceilalți zic că ba. Și în multe altele, noi credem una, ei în alta. Țină ce li-se pare mai bine.

Greșala noastră a fost și este că n'am strigat și nu stigăm în lumea românească, cu aplombul și precizia cuvenită, motivele ținutei noastre. Stăm străini și necunoscuți la noi acasă, măcar că avem căi și forțe să ne facem cunoscuți, cu siguranța că adevărul pentru care milităm, de îndată ce-i văzut și înțeles e și iubit, de cei de bunăvoință.

Și cine se îndoiește că partea mare a celor ce se uită la noi cu neîncredere, ori chiar chiorș, nu-s oameni de perfectă bunăvoință și bună credință, dar induși în rătăcire, fără să fie personal vinovați totuși?

Imi aduc aminte de-un sătean român, dela Chevereș ori Sacoșul turcesc (jud. Timiș), ce m'a întrebat, în tren, spre Buziaș, nedumerit: cum se face slujba la noi la uniții: unguște ori nemțește?

Și ca acest țaran is mulți cu ideile ce au despre noi. Vina nu-i numai a ponegriților noștri ci și a noastră. Să se fi ținut tradiția lui Samuil dela Sad și a tovarășilor săi de călugărie și de luptă aprigă, dar adânc creștinească, cu vizir deschis, în scris și cu graiul, pentru apărarea și întărirea Sf. Uniri, astăzi n'am sta cum stăm.

Mai ales că noi întru adevărarea tezelor noastre n'avem lipsă de arguții demagogice, ca „apostolul între apostoli“ pâr. Nicolae dela Sibiul, carele la întrebarea I. P. S. Sale Dr. Suci: care-i biserica strămoșască a Românilor, — o icoană ce-o flutură, pe dinaintea ochilor sufletești ai ascultătorilor, toți ritorii ortodoxiei române, vezi bine că împodobită în haina ortodoxiei shismatice, — răspunde cu ifos, în aplauzele maturului corp: „Ți-o spune poporul frăției Tale“. (Universul Nr. 75 din 30 Martie c.).

Și a uitat să spună care-i acest „popor“? Căci la intelectuali nu-i de crezut să se fi gândit după manifestele dela Sibiul, Satu mare, Târgu-Mureș, Arad și de aiurea. Iar întru cât e vorba de poporul de rând, ar fi trebuit să-i vină la cunoștință și I. P. S. Sale că pe Câmpie ca și 'n părțile Alba-Iuliei, poporeni așa știu și așa spun că uniții is „d'ăi vechi“ iar ortodocșii is „d'ăi noi“. — În lumina acestor conside-

rații, dela poporul credincios al pâr. mitropolit dela Blaj și chiar și celui dela Sibiu, slabe dovezi se pot storce, în majoritatea lui. Rămâne deci să colindăm satele și cătunele Ardealului până vom da de ceva Moș Țăpuș, babă Troaca, vre-un nene Tăpălagă, eventual vre-un frate mai bărnaciu, ca spre o pildă Râpa Lăcătuș, dascăliți și aceștia din bună vreme cum să-și tociască vorba, ca să fie de bună mărturie I. P. S-lui Nicolae.

Pâr Mitropolit Vasile n'a știut să consulte asemenea somități în chestia vechimii catolicismului la neamul nostru. Măcar că ce plătește un Onciul, un Xenopol, un Pârvan, și alții, în raport cu numitele celebrități rurale, unele corturare? Afirmația unuia ce-l cheamă Diculescu, că adevărat și numirea noastră de Români, Rumâni, e pecetea neștersă a catolicismului Străromânilor, de pe vremea împreunăviețuirii lor cu Gepizii arteni (Cf. Const. Diculescu: Contribuție la vechimea creștinismului în Dacia. Cluj, 1925 pag. 17—18), ce mai apasă în cumpănă, față de greutatea cuvântului lui Nea Ghiță și soții!

Noi Români existăm ca lege și biserică numai de când Kir Hyakintos ne oblăduia în numele Tarigradului rupt de către Roma și ne împărția sfaturi în limba zeilor de pe Olimp. Ce a fost până atunci nu știm. Nu vrem să știm. Nici nu vrem să mai auzim de „latina spurcată“. Sf. Nicetas de Remesiana cine știe la ce barbari vestia cuvântul Evangheliei „nitido sermone romano“. Tot așa-i taină mare ce neam de oameni erau locuitorii plaiurilor din nordul Dunării și a Daciei bătrâne, grija sufletească a cărora o purtau arhiepiscopii *latini* ai Iustinianei prime, prin persoane sfințite și trimise de ei. Veacurile ce s'au scurs între colonizarea Daciei și schisma răsăriteană caută să le ștergem de pe răbojul neamului nostru, oricât ne-ar asigura un savant sau altui că procesul de încreștinare al strămoșilor noștri s'a îndeplinit tocmai în acest lung interval de timp — și mai ales în veac. VI—VII —, paralel cu procesul de formațiune ca neam (Cf. Ștefan Meteș: Istoria Bisericii. Arad. 1918. vol. I. pag. 17—18), numai să scăpăm de eroarea crezului roman și să putem să ne mândrim cu maternitatea mărturisirii de credință bizantino-levantină.

Faptul că la 1054, eram deplin formați ca neam, răsăriți, crescuți și dresați în disciplina austeră a Romei creștine și papale, nu înseamnă nimic. Trăiască ortodoxia în înțelesul ei sibiian (nu în înțelesul lui Petru Movilă, mitropolitul Chieului. Cf. Onisifor Ghibu: „Ortodoxie“ și ortodoxie în „Cuvântul“ Nr. 311 din 18 Noembrie 1925), căci asta-i legea noastră strămoșească!

Vox populi vox Dei (Dunăreanu zicea: Vox populi vox derbedei). „Poporul“ s'a exprimat, senatul a aplaudat, cauza s'a terminat. Iremediabil și irevocabil.

Adevărat ar dori unii să se exprime astfel poporul. Eu unul însă am experiat și experiez contrarul. Chiar în ziua de 3 Aprilie a. c. îmi spunea badea Simion din Ardeova (jud. Cluj), colectând pentru biserică ce vreau să-și ridice într'acel sătuț, că el și sătenii ceilalți nici morți nu s'ar lăsa de legea lor unită cu Roma „fiindcă noi Români dela Roma ne tragem“. Și-ar pleca ei și ai lui urechea și la vorbele celor de altă părere, dacă Traian ne-ar fi adus din alte părți de lume, ca bunăoară Arpad pe Unguri dar așa unit vrea să fie și să rămână el și neam de neamul lui. Că sângele apă nu se face...

*

Și privirea îmi lunecă pe foaia ce aduce vorbirea pâr. Nicolae dela Sibiu: „De câte ori citesc sau aud vre-un cuvânt nepotrivit, mă

Aleluia *)

Aurora lin coboară
In al firii tainic cânt
Și'mplinește fericită
Al scripturilor cuvânt.

Tremură puternic glia,
Furtunos pornește-un vânt,
Iar soldații se departă
De a lui Hristos mormânt.

Moartea astăzi e învinsă,
Rupt e tristu-i legământ;
Jurământul crudei gloate
Cade pe vecie frânt.

Cel ucis trei zile'n urmă,
Om și Dumnezeu prea sfânt,
Iese viu din groapa morții
In al gloriei veșmânt.

Lumea'ntreagă mântuită
I se'nchină cu avânt;
Aleluia, Aleluia
Sună'n cer și pe pământ.

FR. ION M. GÂRLEANU

*) Din volumul „Boabe de tămâie“ apărut de curând. N. R.

întreb: oare ce amestec de sânge străin persecută pe domnul care îl scrie sau rostește...?

Asta una ai glăsuț-o cu dreptate înalt Preasfințite!

Un îndemn mai mult pentru noi să ne înțelegem campania de luminare a fraților de același sânge în privința temeiurilor alipirii noastre la leagănul limbii și al încreștinării noastre.

Vrem să înviem din mormântul în care ne-au ținut atâta vreme puteri străine și vrăjmașe. Spre acest scop va trebui să muncim, să ne rugăm și să așteptăm, — isbânda va fi a noastră chiar de ni-s'ar pune în față toate puterile iadului.

Să ne scuturăm deci de pacostea ce ne-a venit prin molipsire: de tembelismul oriental (Dr. N. Brînzeu). Dumnezeu te ajută, dacă și tu te ajuți. Să prindem așadar prielnicia momentului și să îmbărbătăm din răspuneri toate mișcările ce tind spre mai bine, spre ideal, spre înviere. Prin urmare, dacă suntem convinși că puținele organe de publicitate ce avem fac servicii nespuse de prețioase bisericii și cauzei spirituale catolice, să nu lăsăm ca aceste publicații să fie stângenite în acțiunea lor de lupte cu mizerii enorme (De ex. „Cuvântul Adevărului“, a încheiat anul trecut cu un deficit de peste 40.000 de Lei), din lipsa de interes a unora față cu tot ceea ce n'are legătură directă cu bucătăria, ori din alte pricini înrudite cu aceasta. Mai cu seamă că în acest caz se poate ajuta ușor, repede și efectiv:

Vrea, nu vrea părintele Pintilie, să i-se detragă din salariu abonamentul la publicațiile mai de seamă: „Cultura Creștină“, „Unirea“, „Cuvântul Adevărului“, „Unirea Poporului“ pe lângă gazeta oficială eparhială, și să se trimită deodată, deadreptul redacțiilor respective. Protestele vre-unui cancelist comod nu-s motive îndeajuns, pentru a nu se face acest lucru, ce ar ușura colosal scoaterea acelor tipărituri în condiții cât mai bune, și ar mai întârzia un pic învierea perilor cărunți la anumiți redactori-editori.

Că guvernul n'ar simpatiza cu menajarea cutărei foi ce nu face politica dânsului, nu mult impoartă. Ceară-i-se ajutoare pentru scoa-

terea altui ziar ce n'ar sta în slujba nici partid (dacă așa ceva se poate). Teamă potentății zilei, când e vorba de binele bis și mântuirea sufletelor, nu-i însușire ca nici prudență creștină. Tot așa și tratam mănășat al becisnicilor intelectuali, ce v de altfel, prea adesea, mulțumitori celui clătinat din toropeală și le-a forțat în m foaie bună, o revistă bine scrisă, o cart valoare.

Să nu se piardă din vedere că pot și familii preoțești în cari altcum nime n'ar nimic la fel, niciodată. — Și de n'aș ști ceva, n'aș fi spus în veci cuvântul ac Dar cu atari elemente învierea noastră întâ pentru că, vorba lui Piu X: înzadar clădimș internate, spitale etc. căci dacă presa nu mâna noastră, n'am făcut nimic. Iar noi v să facem mult, vrem să apropiem cât mai ceasul mare al învierii neamului întreg i unirea credinții cu adevărat străbune.

*

Urmăresc cu strângere de inimă sbu mările părinților baziliani pentru a-și cum o tipografie și mă inspăimântă ceața gro ce-i lăsată pe privirea atâtor frați în Don cu dare de mână. Într'alte părți a lumii cato așa ceva ar fi fost chestie de zile. La noi buesc ani și trebuie cerșitorie până la e fare, tocmai pe la aceia, a căror ideale v să le apuci ca să ajungă la îndeplinire.

Dar mare-i mila Domnului: se va rea și această dorință a multora. Pastorația tur binecredincioase va avea un aliat nou, iar ca crezului nostru sfânt, pentru care trăim și rim, va câștiga un amvon mai mult, de pe se vor rosti obștei românești gândurile și pr cupărilor ce ne frământă.

Convingerea noastră este, că un neam al nostru nu poate fi sortit pieririi în bălto ruso-ruteano-bulgaro-sârbă. Prevedem cu gro în oase puțința înfăptuirii visului lui Petru Mare și dorim ca neamul nostru să preve acele zile de întunec și de urgie, adunat tr'un mănunchiu străbătut de credința tim telor și a formației sale naționale, ca să po forma un bloc de granit în revărsarea tur a unor ape nămolose.

Rățoieli patetice nu vor turna, în cea de criză, viață, într'o improvizatie de petre nefirești. Noi am împrumutat de acasă, d părinți și împrumutul ne-a fost de folos. Fr disidenți au împrumutat dela străini și imp mutul le-a fost nefast.

Au importat în seminarii — deodată cu p fesorii făuriți prin Germania protestantă — a smul, amoralismul, bolșevismul și printre și-au înveninat generații întregi de preoți viitori preoți. Prin ei înșiși ortodocșii au f incapabili să se ajute sub respectul învățăm tului teologic universitar; străinătatea protesta i-a asfixiat. Nădejdele de mai bine numai d spre Franța catolică li-se arată. Și o frunte leviți ortodocși a și luat drumul spre faculta de teologie catolică a universității din Stra bourg, cu aprobarea Sanctității sale a f triarhului român (Mgr. d'Herbigny: Une vis aux Patriarches orientaux, în „Etudes“ 2 din 1928).

De mult să fi luat calea aceasta și i probabil, am fi scutiți de involburările ce macină forțe bune de utilizat într'alte com nații, spre echilibrarea altor situații. N'ajunge la Poiana, Hamba, Băgaci, Târgu-Mureș, topor și la revolver, la patul puștii și la b ionete, la cruci sdrobite și odăjdii mângite.

Dar — mai știi? — poate c'a trebuit pățim intensiv ca să ne putem bucura de feric învierii ce o așteptăm și ce are să vină.

Căci vrem să înviem și vom învia!

De dragul adevărului

Canonistul Dr. I. B. Sägmüller despre averea bisericească

În cursul lungilor discuțiuni dela Senat în jurul „Regimului cultelor“, într-o bună zi s'a înregistrat în gazete un amănunt menit să facă impresie. Pentru a susține teza „împărțirii averilor bisericești“ în caz de treceri dela un cult la altul, Preasfințitul Sibiului a învocat mărturia cunoscutului *canonist catolic Dr. I. B. Sägmüller*, care ar fi, chipurile, pentru părerea prelaților ortodocși.

Necunoscând cuprinsul exact al argumentării Preasfințitului, nu am putut verifica nici până azi exactitatea informațiunii din gazete. De aceea nici nu avem de gând să polemizăm pe această temă. Se cade totuși, în fața nedumeririi pe care ar fi putut-o lăsa în mintea unor cetitori informația pomenită privitor la puritatea concepțiilor teologice ale autorului invocat, să facem un act de dreptate, dând tuturor puțința de a judeca din chiar vorbele lui.

În §. 196 al v. II. din manualul său „*Lehrbuch des katholischen Kirchenrechts*“, (ed. 3. Freiburg. Herder. 1914), Sägmüller vorbește despre „proprietarul averii bisericești“. Trece întâi în revistă diferitele teorii inexacte, și le combate. În deosebi stăruie asupra părerii după care proprietarul averii bisericești ar fi *comunitatea bisericească ori parohială*, susținută de unii protestanți și aplicată în legile câtorva state protestante. El dovedește lămurit, că această teorie „nu se poate susține nici istorice nici juridicește“.

Singura teorie acceptabilă este aceea care consideră *singuraticile biserici și institute bisericești*: „biserica romană, dieceza, capitulul, beneficiul, biserica, mănăstirea etc. de proprietar al averii bisericești ce se găsește în stăpânirea lor“, dovedind această teză atât din dreptul canonic cât și din cel profan. Apoi continuă (pag. 452—453) precum urmează:

„Singuraticile biserici și institute bisericești nu sunt, totuși, subiecte de drept cu totul de sine stătătoare, absolut independente; dimpotrivă, *capacitatea lor de-a poseda proprietate bisericească razimă pe legătura lor cu biserica universală*. Numai câtă vreme ele sunt membre ale bisericii universale pot câștiga și stăpâni avere bisericească. De aici urmează, că singuraticile biserici și institute bisericești, respective administratorii lor, au drept de proprietate și administrare peste averea de atunci, dar că ei stau sub controlul superiorilor ierarhici, a episcopilor și a Papei. Când o avere bisericească într'un loc anumit nu mai corespunde scopului său, ori este dăunătoare intereselor bisericii întregi, superiorii competenți pot face schimbările prescrise. Pe aceasta se întemeiază puțința înviorii beneficiilor, reducerea, comutarea și translațiunea fundațiilor etc. Incetând o biserică sau institut bisericesc de-a mai exista, averea lui nu devine avere fără stăpân, ci revine bisericii universale, spre a fi întrebuințată tot spre scopuri bisericești, înainte de toate spre eventualul scop fixat de fondatorul însuși. Desfăcându-se din parohie o parte și constituindu-se în nouă parohie, averea rămâne la biserica de până acum. Este proprietatea ei. La caz de nevoie totuși episcopul, cu învoirea Papei, poate da o parte din averea bisericii vechi, celei nouă. — *Căzând o parte a unei comunități bisericești dela credința catolică, averea bisericii locale sau a fundațiilor bisericești aflătoare acolo nu se atinge câtuși de puțin. Dacă o parohie întregă cade dela credința catolică, averea ei bisericească, după dreptul canonic, revine bisericii universale*“.

Destul de lămurit, nu-i așa? Cetitorii pot vedea, și din acest caz, cu ce fel de „argumente“ s'a încercat a-se face atmosferă pentru o părere nedreaptă!

Dreptatea noastră

Marele discurs al dlui Iorga la regimul cultelor — Biserica română unită are drept să existe — Trecutul ei glorios — Neamul românesc are nevoie de biserica unită

În ședința dela 4 Aprilie 1928 a Adunării Deputaților, d. prof. N. Iorga și-a spus cuvântul la legea cultelor. A fost un discurs, de care un singur om e în stare să rostească: N. Iorga. Prințând, dintr'o ochire, însuși *spiritul legii* ca și greșelile de amănunt, vorbirea fixează adevăruri, cari vor trebui să rămână îndrumătoare pentru legiuitorii noștri din viitor. Cu regretul de-a nu putea reproduce în întregime magistratul cuvânt, dăm din el părțile mai însemnate.

D. Iorga declară dela început că nu va propune nici o modificare, fiindcă modificările nu pot schimba răul esențial:

Spiritul greșit al legii

În legea, pe care o prezintă d. ministru al cultelor, se vede foarte bine *pecetea austriacă*. E o lege studiată după regimul din Bucovina, o lege studiată după regimul acela din Ardeal, care el însuși avea la origine anumite idei austriace, iosefine. Și legea aceasta, — de alminteri, trebuie să adaug, — se potrivește, în spiritul ei, și cu o anumită concepție de *liberalism frances*, de care sunt influențate mai toate partidele noastre.

Vasăzică, pe de o parte, spiritul austriaco-iosefin, care nu lasă conștiințele libere, *spiritul anti clerical iosefin*, care ori de câte ori se găsește înaintea unei religii, pare că zărește dușmani și caută să satisfacă cât se poate toate lucrurile, cari sunt în legătură cu religia, spirit îngust al secolului XVIII-lea, care nu-și dă seama de un lucru, acest secol matematic și abstract, de acel lucru, că o societate se ține prin resorturile adânci, care se găsesc în fundul sufletului omenesc, de care nici o legislație nu trebuie să se apropie, fiindcă nici o legislație nu este în stare a le reglementa. Da, este un domeniu intern uman, în care legile nu trebuie să se amestece și în care sistemul acesta austriaco-iosefin s'a amestecat totdeauna, și în dauna religiilor, siluite împotriva principiilor lor, și în dauna Statului însuși, a cărui imixtiune este de așa natură, atât de exterioară, atât de vădit neîngăduită, încât la urmă prestigiul Statului însuși suferă, fiindcă legea nu se poate aplica. Și eu vă garantez, cum am mai garantat de atâtea ori la alte legi — la legea Instrucțiunii acum câțiva ani — că unele prescripții, tocmai fiindcă sunt precise, nu se vor aplica niciodată. Decar de aici, că aștept să mi-se dovedească posibilitatea de a aplica această lege, care scotocește în domeniile acestea, de care legislația umană nu se poate apropia niciodată.

Dar legea aceasta, să-mi dați voie, pe lângă defectul de a fi stăpânită de *spirit iosefin* abstract, din secolul al XVIII-lea, anti-religios, neîncercător față de formele acestea esențiale ale vieții sufletești a oamenilor, pe lângă păcatul, derivând din ideea primă a *liberalismului* de a legifera acolo unde societatea nu cere să se legifereze, unde societatea este jenată îndată ce se gândește cineva la legiferare, are un al treilea defect. Acest al treilea defect vine, nu din Austria cea veche al lui Iosif al II-lea, ci vine dela Ungaria mai nouă. Dela *Ungaria aceia neconținut bănuitoare*, uitându-se cu ochi sperioși la orice manifestare organică a societăților omenești; dela Ungaria aceia care a introdus ea însăși otrava în organismul ei interior prin lipsa de încredere în ceiace societatea, în chip onest, sincer, este în stare a crea. (Aplauze).

Societatea hrănește Statul, nu Statul poate

să dea viață societății. Statul trebuie să fie bucuros dacă, în orice formă, există anumite organisme legate de sufletul omenesc și de conștiința unei părți din această societate. Și Statul, în loc să vie totdeauna, uitându-se pe gaura cheii ori unde se întâmplă ceva în viața unei societăți, în loc să se prefacă într'un organ polițienesc, pentru a interveni pe urmă, ca un organ represiv, atunci când nu se face nimic în dauna sa, Statul trebuie să se bucure, de câte ori în cuprinsul societății s'au format organisme libere legate de sufletul omenesc și consacrate printr'o experiență de mai multe secole. (Aplauze).

Greșelile fundamentale ale proiectului sunt un neîngăduit *control al conștiinței*, care reglementează în amănunte de prisos formele trecerilor fără să țină seamă de evoluția conștiințelor; apoi în faptul că proiectul arată față de confesiunile religioase o

Spaimă de iconoclast

Dv. știți bine ce însemnează „iconoclast“. Iconoclastul era un Bizantin speriat de grămădirea prea mare a bunurilor bisericești, care se temea într'un anume moment, că toate pământurile provinciilor imperiului bizantin o să ajungă prin închinări, prin afierosiri de acestea, în stăpânirea bisericilor, a mănăstirilor și a icoanelor făcătoare de minuni, prin care operau, mai înainte de toate, mănăstirile. Și atunci s'a început o campanie împotriva mănăstirilor, pentru că icoanele să nu mai aducă închinările de pământ și Statul să nu piardă din veniturile sale și libera dispoziție a supușilor cari-i aparțin.

Apoi dv. arătați un fel de frică de iconoclast bizantin. Vă speriați de ce? De îngrămădirea averilor în stăpânirea bisericilor? Introduceți un întreg regim de control, de contabilitate, de interzicere. Vrea cineva să dăruiască mai mult de 100.000 de lei unei organizațiuni bisericești? A, atunci trebuie să ceară cineva permisiunea dela Minister.

Și ce se petrece, dacă a cerut dela onoratul Minister? Primește ministrul? Intrucât a crescut prestigiul statului prin aceia că a pus și el iscălitura pe lângă actul frumos al donatorului? Dar să zicem că se întâmplă altfel, că Statul zice: nu, nu îngădui.

Cu ce va îndreptăți acest refuz de a îngădui?

Se sperie Statul român de faptul că una din Biserici ar avea o avere prea importantă, atunci când Biserica este datoare să întrebuințeze această avere pentru scopuri pe care, din nefericire, de foarte multă vreme Statul nu le mai poate îndeplini?

Statul, care a expropiat și care lasă spitalele fără încălzire iarna, Statul, care a expropiat și lasă muzeele fără custozii, și sunt silite a-și închide porțile; Statul, care a expropiat Academia română, redusă a cerși în fiecare an la toate porțile; Statul, care nu este în stare să-și țină toate școlile; Statul care, dacă ia banii dela contribuabili, îi risipește adese-ori pentru alegătorii cari-i aduc la putere și pentru partizanii pe cari-i instalează în locuri de miniștri, sau în alte locuri administrative; Statul, care dă 50 de milioane pentru anumite excursii europene și 300 de mii de lei pentru anumite telegrame îndreptate presei; Statul acesta se simte, oare, așa de indignat, când organisme care n'au atâția oameni de căpătuit și atâtea

telegrame de predat și atâtea excursiuni sardanapalice de întreținut, când aceste organisme religioase, care au un Dumnezeu, pe când politicianismul nu are nici unul, când organismele acestea primesc sume, pe care sunt datoare să le întrebuițeze bine, fiindcă altfel se ridică toți credincioșii, se ridică întreaga societate împotriva întrebuințării acestor bani în alt scop decât cel voit de donatori și binecuvântat de Dumnezeu?

Invățământul confesional

Și mai văd — poate am înțeles rău, poate am citit prea repede — un articol, în care se vorbește de întrebuințarea averii bisericilor și a dreptului bisericilor pentru a întemeia școli, menite a le crea clerul lor.

Aș dori foarte mult ca în răspunsul pe care mi-l va da domnul ministru sau domnul raportor, să se fixeze odată o chestie, care ne preocupă de foarte multă vreme: chestia *invățământului confesional*, a celui invățământ confesional, *pe care de o bucată de vreme Statul îl prigonește cu o statornicie de plâns și care are un avantaj față de invățământul de Stat, acela că strânge materiile așezate de programele statului în scheme matematice. le strânge în jurul unei idei conducătoare, care, această idee conducătoare, fiind o idee religioasă, este în același timp și o idee înaltă morală.*

Articolul sacrificat

Ceiace m'a făcut să mă amestec, este și altceva: ceea ce a rezultat din articolul acum sacrificat, înaintea unei stări de spirit absolut periculoase, și care articol nu trebuia să existe.

Mare greșală! S'au scormonit pasiuni, care nu existau din momentul prezentării legii, ci existau înainte, așa că se puteau cunoaște, pasiuni pe care acest Stat trebuia să caute a le potoli, în loc să li dea tristul pretext de a se manifesta, pentru ca să asistăm la scene de acelea care s'au petrecut acum în urmă. întâi, anumite declarațiuni ale Bisericii unite din Ardeal, răspândite în cuprinsul Ardealului și Banatului, întreprimate de țărani cine știe cum...

Al doilea, nu s'ar fi produs scene ca cea dela *Târgu-Mureșului* în care o persoană, lipsită de orice inteligență și de orice simț al realităților, a pus jandarmii în fața procesiunii Uniților, și s'a văzut un lucru, care nu s'a mai văzut niciodată pe acele tărâmuri: s'a văzut *crucea și steagul bisericesc călcați în picioare, de acei cari erau acolo pentru a ocroti orice Biserică românească, iar nu pentru a-și bate joc, brutal și stupid, de o procesiune pacinică, urmărind, poate cu prea mult fast, dar urmărind, înainte de toate, vădirea unui drept.* Și nu am fi asistat, al treilea, la celelalte scene regretabile, cum a fost aceea că, după retragerea celui articol, să se vadă mitropolitul ortodox al Ardealului, în fruntea celorlalți reprezentanți ai credinței, căreia aparțin, părăsind, cu gestul unui prelat englez din secolul al XVI-lea, când catolicii și protestanții se prigoneau până la treptele eșafodului, părăsind Adunarea...

Aceste trei manifestări puteau să fie oprite... Și, fiindcă, mai ales în Senat s'au adus înainte anumite chestiuni, cari aș dori să nu fie aduse și aci fiindcă s'au produs aprecieri între aceste două Biserici, să-mi dați voie să vă spun, cu autoritatea unui bătrân ortodox, unui om respectuos de credinți religioase, să i-se dea voie istoricului Bisericii românești să spună acel adevăr, incontestabil, cu care voiu încheia această cuvântare.

Uniți și ortodocși

Domnule președinte, într'un anume moment o parte din neamul românesc s'a despărți

în două prin fatalitatea vremurilor. Acei cari au trecut la uniți nu au făcut un păcat față de națiunea lor; ei *s'au închinat înaintea unei teribile necesități a timpului.* Națiunea noastră avea nevoie de dreptate, avea nevoie de egalizare cu națiunile celelalte; națiunea aceasta care nu a fost așa de călcată în picioare, cum se spune, pentru că atunci ar fi fost vrednică de a fi necontentă călcată în picioare, națiunea aceasta, care era însă strânsă în chingile unei legiferări medievale, nu putea să spereze că va căpăta anumite drepturi decât intrând, printr'o parte a ei, într'una din religiunile primite.

Vechia religiune a ortodoxismului nu era una din „religiunile primite“, și atunci s'a luat legea împăratului... N'au fost trădători față de vechea credință, pe care uniții greșit o numesc grecească; noi suntem, dacă vroiți, ortodocși; greci de loc. Ce avem noi a face în credința noastră, cu felul cum această credință este îmbrăcată în cuvinte sau reprezentată etnic de poporul grecesc? De fapt — și vă spun aci un lucru care, dacă l-aș spune prea pe larg aș uita locul în care mă găsesc, dar dacă nu l-aș spune, ar lipsi un sfat, pe care mă simțeam dator să-l dau și o lămurire, care vă poate folosi — noi am ajuns a fi legați de Constantinopol. N'am căutat-o.

Am fost ierarhizați bizantin, într'un anume moment, pentru că trebuia să avem o stare civilă, în ce privește viața bisericască a lumii. Dar noi nici odată nu ne-am legat de Bizanț, supunându-ne Bizanțului — și aceasta o spun pentru frații noștri uniți — cum nici odată nu ne-am închinat Romei, pentru a rămâne vasali Romei...

Indreptățirea bisericii unite

Biserica unită este indrituită a rămânea în mijlocul poporului românesc. Ea este indrituită, ori ce părere ar avea tânărul și aprinsul cleric care se găsește în fruntea arhidiecesei ortodoxe din Ardeal și pe care l-am cunoscut ca profesor în momentul când se forma, fără îndoială, această puternică credință agresivă, pe care l-am regăsit apoi manifestând această idee frumoasă, dar nerealizabilă, de a reuni imediat cu forța Statului român pe toți Românii în aceeași biserică.

Avem în această societate așa de puține organisme, așa de puține lucruri legate prin suflet, încât orice formă de existență morală a poporului românesc ni este scumpă.

În al doilea rând, este o fericire pentru noi, în afară de tot ce a dat ea în *glorioasa Biserică dela Blaj* — și gloria aceasta nu i-o poate lua nici o pasiune, nici o nedreptate, ci este un motiv pentru care această *Biserică are dreptul să se așeze dârză în fața dreptului său și să nu-l dea nimănui.* **Avem nevoie de legături cu Apusul. Ele folosesc mai mult decât legăturile unei prese câștigate, sau legăturile unor călătorii scumpe plătite sau legăturile unor discursuri de banchetele — legături cari prin Biserică unită se stabilesc între noi și între popoarele al căror sânge este și al nostru.**

Intorcerea la reședință a Preasfințitului Iuliu al Gherlei. După apriga și marea luptă dusă în Senat în jurul legii cultelor — luptă încoronată cu aureola biruinții — Preasfinția Sa părintele episcop *Dr. Iuliu Hossu* al Gherlei, după o absență de aproape opt săptămâni, Joi, în 5 Aprilie c. s'a reîntors la reședință.

Orașul de reședință al Înaltului Prelat i-a făcut o primire impozantă, demnă de lupta grea ce a dus-o P. S. Sa, primire care s'a transformat într'o grandioasă manifestație de dragoste și alipire la credință.

Mii de oameni, de toate națiunile, școalele toate, țărani și intelectuali, în frunte cu Veneratul Capitulul catedral, Clerul gremial și Consiliul orașului, au alergat întru întimpinarea Preasfințitului la gara frumos împodobită cu brădet și drupele naționale.

La sosirea trenului cânta fanfara orașului și corul școalelor diecezane. În numele Clerului Preasfinția Sa este salutat de El. Sa vicarul general *Dr. O. Domide.* În numele Primăriei și a cetățenilor orașului Gherla este binevențat de primarul *Victor Micșu* prin o vorbire plină de avânt, adânc simțită și cu caracterul unui bucuriu al bisericii. Șef-judecătorul *Dr. Carian* urează bun sosit în numele mirenilor din eparchie; pâr. *Dr. Kapatan* aduce elogiile armeano și romano-catolice, iar D-na *Roza Vaida* prezentând un frumos buchet de flori, îi zice un călduros »Bine ați venit« în numele reședinței »Sfânta Maria«.

Adânc emoționat *Preasfinția Sa episcopul* răspunde tuturor oratorilor, mulțumind pentru grandioasa primire ce i-s'a făcut și pentru această manifestație de dragoste părintească. Mulțumește Domnului pentru stăruința, ce a ajuns lupta dusă în Senat și-L roagă să întărească pe toți în credința adevărată.

Apoi în mijlocul strigătelor entuziaste de »Triască!« ale mulțimei din gară și din jurul gării și în mijlocul sunetului fanfarei orișenești, Preasfințitul a plecat la reședință, iar mulțimea s'a depărtat cu dulcea suvenire a unui moment înălțător, ce numai o manifestație *catolică-națională* îl poate da.

De Paști

— Prin cultură la biruință —

În presa dureros de restrânsă a scumpei noastre biserici s'au scris și se scriu lucruri cari au avut totdeauna și au s'guduitoare înfrângerire asupra sufletelor înțeleghătoare.

În acest prețios ziar, anul trecut, dintr'un articol puteai înțelege următoarele: n'aveți cărți; bibliotecile parohiale și ale preoților și le i-ai subsuoară; condeiele celor chemați unel odihnesc, altele nu ne trimit ce ne trebuie; noi preoțimea din „cura animarum“ tânguim de dorul cărților de studiu, lectură religioasă și reviste, căci... n'avem.

E trist. Dar de-ar fi așa, totuși n'ar fi rău. Căci, totuși am avea ceva și încă mult: *donc de lectură. Dar... nu cumva chiar asta ne lipsește?*

Să-mi iau angajamentul a dovedi, că dorul de studiu și lectură a preoțimii e neînșelător? La ce bun? Și dacă aș dovedi am servit cu ceva preoțimea?

Dacă vreunui curios iar veni ideea să cotească troleze ce cărți, din cele cari sunt, se cumpără de preoțimea din „cura animarum“ dela librării într'un an, n'ar mai rămânea prea încântat. Și dacă ar putea ști chiar câte se citesc, creștinii n'ar rămânea satisfăcut.

Căci, ierte-mi-se afirmația, nu e destul interes bineînțeles, insufletire — dor de studiu și lectură în o bună parte a preoțimii. Pentru ce să ne mirăm, — când și teologii, ierte-roși și ei că spun adevărul, o bună parte dintre ei afară de studiul „odios“ citesc foarte puțin. Și apoi dacă nici ei, cari nu se „luptă“ cu atâtea „mizerii“, cari au la dispoziție o bibliotecă frumoasă, nu au dragoste de lectură, cum voi avea noi, cari, afirmative, în toată clipa avem un necaz!?

Și mai e ceva. De ce am învinui totdeauna mai pe unii de sărăcia literaturii noastre bisericesti: prof. de teologie, doctorii? Oare nu fiecăru preot e un profesor de teologie și nu fiecăru

are posibilitatea de-a se desvolta prin lectură și muncă pentru a produce?!

Să nu se uite că azi nu mai izvorește apa necesară lumii din... peatră.

*

Sus cugetele scumpi frați preoți! Poporul românesc are lipsă de preoți luminați și arzători de dragoste. Ridicați-vă privirile din țărâna care cu muncă multă rodește așa de puțin și le îndreptați spre ceruri cerând de-acolo recoltă.

Să ne pregătim întâi noi pentru obșteasca înviere. Din falanga noastră să facem simbol al culturii și al dragostei! Căci ce e mai frumos decât cultura minții, ce e mai sublim ca înălțimile cugetului și ce e mai irezistibil decât sabia adevărului și fiorul dragostei arzătoare?!

Lăsați coarnele plugului cari le mai țineți, lăsați carul și uneltele economice, — prindeți cu frenezie cartea în mână. Anul e lung, clipele sunt nenumărate. Incepeți cu hotărîre dărză a le pune în serviciul lui Dumnezeu și a neamului. Stăruți asupra cărților bune și răsplata va fi imensă. Un curent se va porni din inimă, puternic și irezistibil: zelul sfânt, — darul dela hirotonie alimentat prin meditații și cultură.

Și când din miile de inimi învățate de dragoste și lumină se vor înălța rugăcuni stăruitoare, pentru unirea tuturor, — vom asista la cea mai grandioasă sărbătoare a națiunii noastre scumpe, sărbătoarea sufletelor; ivirea primăverii pe meleagurile înzăpezite de o mie de ani; revenirea fiului rătăcit; adevărata înviere a neamului!

pr. Ioan Borza.

Mergând învățați...

Porunca Mântuitorului de a nu considera biserica drept un partid politic, ori o asociație cointeresată, cari își au puterea în numărul tovarășilor, ci de a sădi în suflete credința curată și tare, în stare să aducă orice sacrificii pentru a-și mântui sufletele, e anaoagă cu porunca iubirii aproapelui. De pe aceea se cunosc creștinii buni, că se iubesc între sine; de pe aceea se cunosc apostolii bisericii adevărate, că aleargă dela un capăt la altul bine vestind tuturor sufletelor dornice de a-L cunoaște, a-L iubi și a-L urma pe Isus.

*

Organizați în Reuniunea de misiuni, preoții din arhidieceză fac eforturi vrednice de a fi cunoscute nu numai de oamenii noștri, ci și de ceice încontinuu ne privesc cu ochi răi ori neînțelegători. Așteptând plată numai dela Cel de sus, ei predică, servesc și mărturisesc în parohii, cari nu sunt ale lor, față de cari nu au nici un obligament impus de sfințele canoane. Ogoarele sufletești desfundate de misionarii noștri aduc roade îmbelșugate: aranjează situații sufletești încurcate de zeci de ani, opresc întinderea sectelor, descopere suflete de aur conștii de credința adevărată și gata de orice jertfă pentru păstrarea credinței. Oboseala grea, ce o depun misionarii vestitori, cari în 3—4 zile fac, unul singur, câte 7 până la 12 predici, e răsplătită prin cele observate chiar de ei la fața locului: oamenii cred conștii și practic.

*

În Paresimile anului curent, preoții arhidiecezani au tinut următoarele recolecții sufletești, exerciții spirituale, respective misiuni populare:

Beșimbac: Dr. Ioan Bălan.

Blaj, cler: Dr. Nicolae Lupu, congregația de surori: Dr. Ioan Coltor; Liceul și școala normală de fete: Dr. Coriolan Pop-Lupu; Reuniunea femeilor: Dr. Augustin Tătar.

Brusturi: Dr. Ioan Bălan.

Cacova Ierii: Dr. Vasile Aftenie.

Câmpia Turzii: Dr. Alexandru Rusu.

Cluj, cler: Dr. Ioan Coltor; Studenții universitari: Dr. Ioan Coltor; Școala normală de fete: Dr. Augustin Tătar.

Gârbovița: Ioan Cârnațiu și Victor Aaron.

Giacos: Octavian Popa și Gheorghe Simu iunior.

Mărgău: Dr. Vasile Aftenie.

Noul (Arpaș): Valeriu Florian.

Păgida: Dr. Augustin Tătar.

Sîmpaul: Dr. Coriolan Pop-Lupu.

Sântana de Mureș: Dr. Alexandru Rusu.

Șutu: Dr. Coriolan Pop-Lupu.

Teiuș: Dr. Ioan Bălan.

Turda, liceul de fete: Dr. Ioan Bălan.

Turda-veche: Dr. Ioan Bălan.

Vințul de Jos, cler: Dr. Ioan Bălan.

*

Cu ajutorul lui Dumnezeu, opera misionarilor va continua și după sf. Paști, căutând să renouască și să întărească sufletele. În acest chip, preoții din viaa Domnului primesc un sprijin puternic, iar credincioșii sunt ajutați mai intensiv a se gândi serios la a doua înviere.

Țara câștigă caractere solide, oameni cari nu cred în hoții și în plăceri.

Într'adevăr, misiunile sunt o primăvară sufletească, cea mai bună pregătire de luminata înviere.

Protos

Școala confesională — aiurea. În vremea la noi cărmuitorii prigonesc cu o râvnă criminală cel mai desăvârșit tip de școală: pe cea confesională, în apusul de unde împrumutăm tot ce găsim rău, fără a primi ce are bun, oamenii se gândesc cu totul altfel: își păstrează ori își refac școala confesională. Sunt cunoscute cetitorilor noștri jertfele de admirat ale catolicilor din *Franța* pentru școlile lor particulare, cari concurează cu succes pe cele ale statului. Se știe apoi, că în *Belgia* tipul de școală e cea confesională, subvenționată de stat. Marele ziar german „*Germania*“, în numărul din 3. XI. 927. dă o serie de lămuriri prețioase asupra situației școalelor publice din diferitele state germane. Reținem:

În *Prusia*, școala confesională este școala oficială. — În *Bavaria* școalele primare sunt confesionale. Numai prin excepțiune, în cazuri cu totul particulare, școale de confesiune diferită pot fi transformate în școale confesionale mixte. — În *Württemberg* de mai bine de o sută de ani se menține cu strictețe sistemul școalei confesionale. — În *Baden* au fost în 1926—27 școli 1592; elevi protestanți 96,325, catolici 160,939; învățători catolici 4129, protestanți 2553. — În *Hessen*, ca și în *Baden*, școala e mixtă. — În *Aldenburg* și *Bruswick*: școală confesională. — În câteva state mai mici mestecat: școli confesionale și mixte.

Luminații noștri legiuitori vor trebui, evident, să spună că nemții sunt foarte „rămași“ de lume și să dovedească superioritatea incontestabilă a culturii cu care ne fericește școala de stat!

Exerciții spirituale pentru intelectuali din Arad. În zilele de 7—10 Aprilie au avut loc la Arad, în biserica noastră, exerciții spirituale pentru intelectualii noștri de acolo. Conduse de păr. Dr. Octavian Domide dela Gherla, exercițiile acestea au avut un succes strălucit. Seară de seară biserica era plină de un public select. Între ei foarte mulți preoți și mireni ortodocși. Ideea exercițiilor spirituale făcute anume pentru intelectualii mireni prinde rădăcini. Lumea le simte nevoia.

O scrisoare

Incă o dovadă, că la Târgu-Mureș autoritățile și-au pierdut calmul

Publicăm această scrisoare — care nu mai are nevoie de comentariu — cu adausul, că misiunile populare finite *Duminea trecută la Sântana de Mureș au trebuit să se țină cu asistența jandarmărească, și în prezența alor 2 comisari ai siguranței din Târgu-Mureș, care poate fi mândră că a reușit să bată prin aceste toate recordurile. Și toate acestea lucruri, cari nu s'au pomenit nici pe vremea stăpânirii ungurești, se întâmplă exact la zece ani după marea unire națională! — Da, autoritățile noastre din Târgu-Mureș, văzând că de pe urma zdrobirii crucilor noastre nu li-s'a mișcat un fir de păr, și-au pierdut, se vede, capul deabinele.*

Scrisoarea este aceasta:

Domnule prefect!

Poziția mea și sufletul adânc mâhnit mă silesc irezistibil a Vă adresa aceste rânduri, pentru a fi cruțați — măcar în viitor — de jigniri, cum a fost cea de ieri.

Cazul este, că credincioșii mei — bărbați — după ieșirea dela s. liturghie într'un local al nostru bisericesc din aceeaș curte cu biserica, s'au întrunit la o constătuire în legătură cu noul proiect de lege al Cultelor minoritare, întru cât privește viața noastră bisericească.

Eu nici nu luam parte — dela început —, pregătindu-mă de plecare în afaceri oficiale la sate. Dar am alergat numai decât, când am văzut, că se apropie de local organe ale poliției de stat de aici.

Mi-s'a cerut permis de intrare de către subcomisarul Prodea, carele era deja asistat de câțiva polițisti.

Natural, i-am declarat, că n'am un astfel de permis și nici nu e nevoie de el, după ce cauza intrării e de natură bisericească și prin urmare nesupusă acestor fel de îngrădiri.

Respectivul domn s'a declarat nemulțumit de lămurirea dată și a amenințat cu împrăștierea adunării prin forță armată, afirmativ, la ordinul D-Voastre.

Cerut acest ordin nu mi-s'a putut arăta, spunându-mi-se că e telefonic.

L'am trimis, să Vă comunice lămuririle mele, ceea ce n'a voit, și am plecat să o fac eu la telefonul apropiat al preturei, unde însă n'am putut-o face, aflând încuiat, iar mai departe n'aveam timp să merg. Reîntors am protestat și m'am împotrivit a-l lăsa să-și execute doriața, cu atât mai vârtos, căci omenii mei cuminiți permiseseră într'aceea de bună voie altui organ polițial în civil să asiste în sală; dar destul, că întreagă poliția, circulând în stradă și în curte, a dat un spectacol scandalos în fața celor de alt neam, sesizați de mișcarea aceasta tristă!

În sfârșit constătuirea credincioșilor, surescitați de astfel de măsuri nesocotite, s'a terminat exhaurindu-și obiectul, și s'a împrăștiat de sine.

Cred că, după cetirea acestei succinte expuneri fidele, veți înțelege și DV, că pasul DV, ori al celor în subordine, a trecut peste țel și țara nu s'a ales, decât cu o nouă rușine în fața celor de alt neam, poporul meu în plus cu o nouă mândrie de ceea ce este și de ceea ce apără, iară eu cu o nouă mâhnire profundă și o nouă năvală de sânge în cap, pentru că mi-s'a dat desgustătoarea priveliște de către cărmuirea țării, pentru a cărei înfăptuire totuși am jertfit și eu o viață întreagă de privațiuni de tot felul, ca să nu mai amintesc și exilul de nu mai puțin ca 22 luni de zile pe cele dealuri de lângă Șoproan.

Până când, o Doamne, atâta rușine și nedreptățire și dela frații mei?!

Destul, dle prefect!

Mergem cu pașii grăbiți spre prăpastie între hohotele de răs ale acelora, cari pe noi

de aici ne-au chinuit atâtea secole în rând numai pentru că visam România mare și ne puneam tot sufletul pentru ea!

Reghin, 19 Martie 1928.

ARITON M. POPA
protopop

Un om care nu trebuie uitat. „*L'Assumption*”, revista lunară a părinților assumptioniști, închină numărul pe Martie în întregime amintirii aceluia mare preot și mare savant prea curând decedat, care a fost *Mgr. Louis Petit*, arhiepiscopul Atenei, membru al ordinului Assumptioniștilor.

Pe pagini vii și îngrijite învie, ca într'un film magic, o viață de trudă veselă, rodnică, cufundată în Dumnezeu și pusă în slujba sufletelor. Petrecând lungă vreme în răsărit, la Kadi-Keuy și apoi la Atena, pă. Petit s'a desăvârșit mai ales în bizantinologie, ajungând autoritate incontestabilă în toată lumea savanților, precum și biblioteca de la Kadi-Keuy este fără păreche în acest ram al istoriei. Spre a da o idee cât de vagă despre uriașa lui muncă de savant, ajunge să pomenim că, în afară de nenumărate articole imprăștiat în reviste, el a publicat trei volume de biografii inedite de sfinți răsăriteni, trei volume *Typica* sau constituțiunile mănăstirilor grecești, șase volume de bibliografii orientale și în sfârșit nu mai puțin de zece volume în folio, de câte o mie de pagini, în grandioasa *Acta Conciliorum de Mansi*, având de gând să completeze numărul lor la douăzeci.

Să nu se uite că Mgr. Petit a fost și un harnic muncitor al gândului unirii bisericilor, întemeind, în scop de-a înlesni apusenilor cunoașterea temeinică a Răsăritului, atât de prețioasă revistă: „*Echos d'Orient*”. Se cade deci, să-i păstrăm și noi amintirea cu recunoștință.

Biserica și statul în Turcia. Se știe, că până acum Turcia era așazicând concrescută cu religia lui Mohamed. O veste din Angora ne spune acum că, la multele operațiuni pe care le-a aplicat omului bolnav îndrăznețul chirurg Kemal pașa, s'a adus una nouă: Turcia, prin o lege votată în unanimitate de camera din Angora, s'a declarat *stat laic*, suprimând din constituția țării toți articolii în contradicție cu acest principiu, în deosebi pe aceia cari decretau mohamedanismul religie de stat.

S'a mers chiar așa de departe, încât și formula prestării jurământului s'a modificat, înlocuindu-se formula: „*jur...*” cu: „*dau cuvântul de onoare*”. Expunerea de motive a legii declară că revoluția a despărțit în întregime afacerile temporale de chestiunile spirituale și că statul prin legile sale trebuie să apere pe toți cetățenii deopotrivă, fără deosebire de credință.

Judecarea lui Fălcoianu et Comp. Fraudele uriașe săvârșite la „Monitorul Oficial” de către trinitatea necinstiților administratori: Alexandru Fălcoianu, Ion Petcu Vasiliu și Traian Tomescu (care și-a făcut singur judecata prin sinucidere) a fost judecată. Tribunalul Ilfov a condamnat pe Alexandru Fălcoianu la cinci ani închisoare corecțională și îl obligă să plătească ministerului finanțelor suma de lei 56.184.192 cu titlu de despăgubiri civile; iar pe Ion Petcu Vasiliu la un an închisoare corecțională și îl obligă să plătească suma de lei 800.000 ministerului finanțelor.

Opinia publică, de prisos s'o mai spunem, a luat spre știre sentința cu vie satisfacție. În sfârșit se pedepsesc și furturile mari!

Cărți & Reviste

FR. ION M. GÂRLEANU: *Boabe de tămâie*. Versuri. Editura „Presa bună”. Iași. 1928. Prețul 12 Lei.

Inchinat sfintei Tereza a pruncului Isus, patroana misionarilor catolici, acest volum cuprinde adevărate „boabe de tămâie”, cari aprinse de căldura inimii autorului răspândesc acei „miros de bună mireasmă spirituală”, care poate să înalțe și pe alții în sferile unor sentimente religioase din cele mai curate. Versificația bună și o limbă curată — cum apare din bucata „Aleluia”, pe care am reținut-o în acest număr — vor face, sperăm, din acest volumaș un prieten al tuturor familiilor noastre creștine. O merită.

VERCRUYSE — DR. ALEXANDRU NICOLESCU: *Nouii meditații practice pe toate zilele anului*. Vol. II (Editura „Reuniunea diecezană de misiuni”). Lugoj. 1927. Prețul 150 Lei.

Deși apărută încă în cursul anului trecut, încreștam cu multă bucurie, că opera monumentală a acestor meditații se poate avea acum întreagă și în traducerea făcută cu multă grijă din partea Preasfințitului Alexandru al Lugojului. Fiind în limba noastră singura carte mai voluminoasă de acest soi, ne place să credem că se va desface fără greutate prea mare, ca astfel reuniunea editoare să nu se resimtă prea mult de pe urma cheltuelilor uriașe pe cari le-a făcut cu tipărirea acestei lucrări. Ea nu poate să lipsească din mâna nici unui preot, care vrea să aibă o viață spirituală intensă, dar este de cel mai mare folos și pentru intelectualii mireni, cari cer și ei tot mai mult din bogățiile nescădate ale creștinătății.

SF. ALFONSO M. DE LIGUORI — DR. DEMETRIU KISS: *Scoala iubirii lui Isus Hristos*. Oradea. 1928. Prețul 60 Lei.

Cea mai bună dovadă, că intelectualii noștri mireni încep să se preocupe tot mai stăruitor de problemele religioase, este această carte tradusă din italienește de unul dintre fruntașii acestor mireni, decorat de curând de sf. Părinte al Romei cu crucea de cavaler al ordinului sf. Grigorie cel mare. „Cartea aceasta ne învață — dupăcum se spune atât de bine în prefață — cum să suferim, cum să muncim, cum să trăim”, cu un cuvânt este „cartea vieții” și o adevărată „scoală a virtuților”, în care pot să-și găsească hrana sufletească cu toții. — O recomandăm cu toată căldura.

GR. ANTIPA și E. G. RACOVIȚĂ: *Speologia*. O știință nouă a străvechilor taine subpământesti. Cu 14 fotografii. Editura „Astra”, Cluj. Prețul ?

Cu această broșură se deschide seria cărțicelilor de popularizare a științelor, pe care și-a luat-o ca țintă secția științelor naturale a „Astrii”. Ea cuprinde discursul, prin care autorul și-a ocupat scaunul dela Academia română și răspunsul ce i-s'a dat din partea dlui Gr. Antipa, directorul muzeului de științe naturale din București. Ambele se ocupă de speologie, o știință nouă, care cercetează peșterile și bogățiile lor. Domeniul subpământean al numeroaselor relictice — specii de vietăți ivite în perioade geologice de mult dispărute — se descrie în această carte atât de frumos și de atrăgător, încât este o adevărată plăcere să o citești. Și o poate citi oricine. Cele 14 ilustrații, cari înfățișează diferite peșteri din țară, hârtia bună și tiparul deosebit de curat, fac din această cărțică legată în pânză un început din cele mai promițătoare.

GEORG HOFFMANN S. I.: *Patmos und Rom*. („Orientalia Christiana” XI. 2. (Februarie 1928). Roma. Prețul 7 lire.

După documentele deosebit de prețioase publicate — tot în această colecție, îngrijită de Mgr. d'Herbigny — asupra legăturilor Romei cu mănăstirile răsăritene din Athos și Sinai, autorul ne dă în această lucrare amănunte referitoare la raporturile sf. Scaun al Romei cu călugării mănăstirii de pe insula Patmos. Intre anii 1576 și 1833 s'au ridicat dintre călugării acestei mănăstiri nu mai puțin decât 50 de arhierici ai ortodoxiei, între cari și 5 patriarhi la Constantinopol, respective Alexandria. Mănăstirea Patmosului a fost deci o adevărată cetățuie a legii Răsăritului, străine și înstrăinate de Roma papală, dar cu toate acestea se poate arăta, că în cursul veacurilor mănăstirea a căutat, și chiar a găsit, în deosebite rânduri contactul cu Roma.

AUGUSTIN COSMA: *Plinirea vremii (Mesia)*. Dramă în 6 acte și un prolog. Oradea. 1928. Prețul 40. Lei.

Dupăcum arată și titlul, piesa e luată din istoria mântuirii și privește conflictul dintre ideea autentică re-

feritoare la Mesia și între ideea corcică, care se instăpânie peste mințile cărturarilor Evrei dela „plinirea vremii”. În schițarea mentalității conducătorilor poporului evreesc de pe timpul venirii Mântuitorului, se resimte prea mult influența antisemitismului modern, dar altă impresia de ansamblu a piesei este ca lectură din acele cari rămân și probabil că jocul ei pe scenă nu poate decât să facă și mai puternică această impresie. În porție mai redusă (cu 3 acte) ea s'a jucat în Beiuș (1913) și Oradea (1924), iar în 1926 s'a jucat tot aici de o trupă de diletanți în actuala ei formă.

DR. VICTOR BOJOR: *Manual de catehese practice* pentru învățământul religiei în clasele I și II ale școlilor primare. Trei volume. Gherla 1928. Prețul 150 Lei.

Un ajutor deosebit de prețios pentru cateheții cari vor putea să folosească la propunerea religiei catehismului special ce stă la baza acestui manual. El poate fi însă utilizat cu mult folos și din partea celor ce așază să propună din alte catehisme, fiindcă — indiferent de stilul zădat diferitelor cărți de religie — materialul ce se propune este același, așa că pildile și istorioarele cari vin să-l pună în lumină, precum și metodelu de ajutorul căruia se încearcă aceasta, se potrivesc într-o măsură și acestora. Este întâia lucrare de acest fel în literatura noastră bisericească și ea atare umple un gol din cel mai simțite, și — dupăcum auzim dela ceice l-au pus în aplicare — îl umple cu bune rezultate. — Se poate avea dela autor și dela Librăria seminarială din Blaj.

„OBSERVATORUL” cultural, social și religios. Revistă lunară. An. I Nr. 2 (Aprilie). Abonamentul 180 Lei pe an.

În locul „Culturii creștine” — a cărei dispariție nemotivată decât de o indolență mai mult ori mai puțin vinovată a conducătorilor ei lasă adânci regrete — apar la Beiuș dela 1 Martie o această nouă revistă, cu un program deosebit de bogat și în condiții tehnice cari ne permit să vedem la spate însemnate resurse materiale din cari va putea să trăiască. Ca redactor responsabil revista o semnează pă. Ioan Teiușan, profesor de religie la liceul nostru de acolo, dar are, se pare, și sprijinul redacțional al celorlalți profesori de liceu, între cari și mai mulți călugări assumptioniști. Față de întâia număr, care a lăsat mult de dorit, mai cu seamă în ce privește limba, al doilea număr se prezintă în condiții superioare și avem cele mai bune nădejdi, că „Observatorul”, altfel foarte bine intenționat, va ajunge cu încetul o indispensabilă revistă a vieții noastre bisericești.

„ECHOS D'ORIENT.” Revistă trimestrială. An. 31. Nr. 149 (ianuarie—Martie). Paris. Prețul 7 franci.

Bogată ca totdeauna, în studii și informații privitoare la bisericile răsăritene, revista „E. d'O.” are și în acest număr foarte mult material vrednic de toată atenție. În chip special ținem să relevăm un studiu al pă. Jugic asupra caracterului sacramental în biserică greco-rusească și un altul despre situația actuală a bisericilor ortodoxe din Rusia, datorit pă. E. Goudal. Tot în acest număr se găsește o amănunțită darc de seamă despre congresul de bizantinologie ținut anul trecut la Belgrad unde au avut un rol însemnat și atâția învățați ai neamului nostru.

„TRANSILVANIA”. Organul societății culturale „Astra”. An. 59. Nr. 3 (Martie). Sibiu. Prețul 20 Lei.

Deosebit de bogat, cu cele 6 coale ale sale, acest număr al publicației oficiale a „Astrii” se ridică mai și peste ultimii doi numeri ai acestui an, îngrijiți tot de pă. Agârbiceanu, noul secretar al Asociației. Bucăți de proză și poezii, semnate I. Agârbiceanu, Al. Ciura, Mureșan, A. Cotruș, E. Isac ș. a. alternează, într-o bogată variație, cu studii și informații deosebit de prețioase, cari vor face ca numele „Transilvaniei” să fie pomenit iarăși cu respectul pe care îl avuse înainte.

„ARHIVA SOMEȘANĂ” Revistă istorico-culturală. Nr. 8. Năsăud. 1928. Prețul 40 Lei.

Încă un volum de aproape 150 pagini, în care în desvăluie — cu priceperea unor specialiști și cu interes animat de dragoste pentru trecutul aceluia colț de țară — scriitorilor din părțile locului — lucruri trecute și actuale cari vin să completeze icoana frumoasă a străduințelor, după cultură și viață a „graniței” năsăudene. Din punct de vedere bisericesc ne interesează mai ales documentele bisericești publicate de d. Iulian Marțian.

RECLAMA

este sufletul comerțului

Știri mărunte

PENTRU ȘOIMUȘUL. Mai mărunte cei drept, dar contribuțiile continuă și pentru parohia Șoimușului, care trebuind să se apuce în curând de renovarea bisericilor sale — deși n'are încă decât jumătate din suma necesară — își înocște stăruitor rugarea de-a i-se veni cât mai urgent în ajutor. — Ultimele contribuiri sunt următoarele: Of. parohial, Gurlea; Ioan Baci, preot, Lugoj; precum și toți preoții protopopiatului Pogăceaua (arhidieceză), 15 la număr, câte 200 Lei. Ilda frumoasă a acestui protopopiat luată în sinodul de primăvară, ar putea îndemna și pe celelalte la acțiuni similare.

Locale. Dumineca viitoare, a Tomii, va redica în catedrală Reverendul Dumitru Sulu revizor arhidiecezan.

— Duminecă, în 8 Aprilie, a fost *ziua viației*. Din acest prilej a ținut, în sala de gimnastică a liceului de băieți, o frumoasă și instructivă *conferință dl. locot. aviator Mureșanu*, din Cluj. Păcat că publicul nu a fost suficient încunoștințat despre ținerea conferinței; iarăși păcat că, aviația fiind atât de importantă și aviația românească fiind aproape inexistentă — cum a arătat conferențiarul — abia cum ne-am trezit că ne lipsește. Și acum, în pasul al 12-lea, poate că țara ar trebui să găsească mijloace mai eficiente și mai demne pentru acoperirea acestei imperioase nevoi naționale!

— Luni, a doua zi de Paști, se va aranja în partea tinerilor meseriași români o *petrecere lansantă* în saloanele otelului Central. Inceputul la orele 9 seara.

Diurnele de deplasare ale funcționarilor statului. Schimbându-se împrejurările, statul a fixat pentru funcționarii săi noi diurne de deplasare, cari pot servi drept orientare și pentru diurnele altor slujbași. Ele sunt următoarele: Pentru personalul inferior 100 Lei pe zi; pentru personalul de serviciu cu specialitate 130 Lei pe zi; pentru funcționarii cu salariul de bază până la 800 Lei, 160 Lei pe zi; pentru funcționarul cu salariu de bază de la 800—1300 Lei, 200 Lei pe zi; pentru funcționarii cu salariu de bază de la 1300—1800 Lei, 250 Lei pe zi; pentru funcționarii cu salariu de bază de la 1800—3000 Lei, 300 Lei pe zi; iar pentru funcționarii cu salariu de bază de la 3000 Lei în sus, 400 Lei pe zi. — În aceste sume intră, ca și în trecut, cheltuieli de otel, masă, trăsura la gară, hamal, etc.

Mulțumită. Lansându-se pentru edificarea bisericii noastre din Ghelinta în Secuime (jud. Treiscaune) un apel de contribuiri prin răscumărarea unor ilustrate cărămizi, oficiul parohial de acolo ne cere să chităm cu mulțumită următoarele sume: Dr. Aurel Boteiu, medic loc. plonei, Arad, și președinția Consiliului de miștrii, București, câte 500 Lei; Timăr Sándorné, Ghelinta 250 Lei; Dr. T. Șincai, notar public, Lugoj, 200 Lei; I. Dima, revizor, Tg.-Secuiesc, V. Ciucu, prefectul librăriei, Blaj, Mgr. St. Roșianu, prot. Blaj, prot. V. Podăbă, Valea-lungă, Dr. Pășcuțiu, med., Arad, V. Saciu, prof., Arad, Dr. I. Boca, prof., Arad, Ing. V. Guțu, Iași, Mgr. Il. Cisar, arhiepiscop, București, Prof. Dr. Al. Borza, Cluj, Primăria orașului Blaj, T. Groza, preot, Strâmba, I. Fodor, director, Timișoara, I. Negruțiu, director, Dumbrăveni. Nunțiatara postolică, București, Ing. V. Cotta, Arad, I. Fucea, preot, Șinca-veche, E. Ciungan, preot, Colm, Th. Grozescu, prof., Arad și Elena Popoici, preoteasă, Arad câte 100 Lei. — Deodată ni se cere să rugăm persoanele cari au primit în aceste cărămizi, ca în caz de refuz să le restituie Oficiului parohial, Ghelinta.

Pentru congresul dela Alba-Iulia. Organizația județeană a partidului național-tărănesc din județul Alba ne roagă să anunțăm următoarele: „Pentru a putea răspunde în mod satisfăcător după puteri și împrejurări cererilor de încartirare la adunarea din Alba-Iulia, participării cari doresc a fi încartiruiți, să se anunțe cu 3 zile înainte la subsemnatul, căci altcum nu suntem în stare a garanta încartirarea. — Dr. Ioan Pop, deputat reședinte.

Telefonul „Unirii“

HRISTOS A INVIAT! — spunem tuturor cititorilor și prietenilor „Unirii“, dorindu-le din inimă sărbători cât mai frumoase.

Dr. B. Cluj. Asistența autorităților noastre civile și militare la procesiunea de Paști a bisericii rom.-catolice dela DVoastră, poate fi interpretată aievea și în sensul la care Vă gândiți. Ecoul puternic pe care l-a avut în străinătate și mai ales în cercurile bisericii catolice, vandalismul nemai pomenit dela Târgu-Mureș, unde tot o procesiune catolică, și încă românească, a fost maltrată în felul cum se știe, trebuia de fapt micșorat și astfel chiar de loc nu-i eschis, ca lumea să se fi gândit să o facă prin o participare solemnă la o altă procesiune catolică, și încă maghiară. Faptul nu ne poate decât bucura, fiindcă înțelegem să nu ignorăm actele de pocăință nici atunci, când penitentul intră pe ușa din dos a bisericii. Dar e bine să nu se uite, că reparația datorită bisericii noastre pentru „crucele sdrobite“ dela Târgu-Mureș cere ceva mai mult decât un „mea culpa“ făcut la Clujul altor autorități și biserici.

P. Gherla. Dupăcum puteți vedea din cele publicate în cauză la alt loc, ancheta dela Târgu-Mureș încă nu s'a încheiat. Asta nu înseamnă însă, că încheindu-se acum, am fi și putut spera pedepsirea exemplară a prefectului samavolnic și a ajutoarelor sale nepricepute. Scopul ei nemărturisit e să găsească pe „vinovați“ în șirul preoților și a credincioșilor noștri și dacă lucrul acesta nu va fi cu putință, avem impresia că totul se va mușamaliza după rețeta bine cunoscută dela alte anchete. Și asta pentru simplul motiv, că guvernul — cunoscând foarte bine pe adevărații vinovați — putea să-i pedepsească, dacă avea acest gând, îndată atunci la început.

Dr. F. Lugoj. Iată ce scrie un cititor în „Glasul Ardealului“, organul liberal pentru popor dela Cluj: „Am dat la episcopia din Lugoj 5000 de florinți, ca să mi-se facă o fundațiune, ca din procentele acelor bani să se dea preotului gr.-catolic, să mi-se facă un sărindar în fiecare an în postul sf. Marii. Dar de 6 ani nu se face nici o slujbă. Baniul aud că s'au trimis la Roma și eu banii aceștia i-am făcut cu acul“. Iar gazeta adaugă, că „nu se poate ierta ca fundațiune făcută de un credincios să se trimită la Papa“. — Inșinuarea făcută la 1 Aprilie c. deci înainte de votarea legii cultelor, e vădită, și de aceea socotim, că lucrul nu trebuie lăsat într'atâta. Mai ales, că foaia servește direct interesele dlui ministru al cultelor.

B. Sibiu. Cât privește svonul despre „intenția“ înaltei Regențe de a nu sancționa legea cultelor, poate să aibă ceva temer, fiindcă un comunicat oficial — publicat în numărul dela 8 Aprilie al organului oficial al Proasfârțitului Nicolae dela Cluj — spune răsplat următoarele: „Așteptăm altcum și atitudinea ce va lua celalalt factor constituțional: înalta Regență“. — Să așteptăm și noi deci în liniște desfășurarea lucrurilor.

Oficiul parohial. Cenadul-Mare. Am primit 200 Lei. Pentru completarea abonamentului până la 31 XII. 1927 mai aveți de plătit 135 Lei.

R. Crăcești. Am primit suma de Lei 400. Pentru completarea abonamentului până la 31 XII. 1927, Vă rugăm mai trimiteți încă 55 Lei.

N. Lunca Cernii de sus. Am primit abonamentul pe anul 1927. Am comunicat Librăriei seminarului chestia Romb. Nr. 3093.

S. Valea Călugărească. Mulțămim pentru frumoasa suprasolvire ce ne-ați făcut.

I. Giurteleucul Hododului. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

B. Arad. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

I. Arcalia. Chităm primirea sumei de Lei 530. Achitat până la 31 XII. 1927.

M. Bidiu. Am primit abonamentul pe 1925, 1926 și 1927.

Gh. Culcinal-mare. Confirmăm primirea abonamentului pe 1927.

L. Coaș. Am primit 300 Lei. Achitat până la 31 XII. 1927.

B. Ciolt. Am primit 530 Lei, abonament pe 1925, 1926 și 1927.

G. Cop. Mănăstur. Confirmăm primirea abonamentului pe o jumătate de an.

D. Gherța-mică. Am primit 200 Lei, abonament pe anul curent.

M. Veștem. Am primit 40 Lei. Achitat până la finea anului curent.

C. Sălișteștea de sus. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

Oficiul parohial. Petroșeni. Am primit suma trimisă din care 1000 Lei s'a trimis la destinație.

B. Lugoj. Am primit 500 Lei. Din această sumă 200 Lei am trimis pentru Șoimuș.

H. Tetiș. Am primit 200 Lei. Achitat până la 31 III. 1928. Adresa am îndreptat-o.

C. Soconzâl. Am primit 400 Lei, abonamentul pe anii 1927 și 1928.

B. Tievanul mare. Am primit 580 Lei. Achitat până la 31 XII. 1928.

B. Lennim. Am primit 400 Lei, abonament pe 1926 și 1927.

S. Plocești. Confirmăm primirea abonamentului pe 1928.

B. Vima mare. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

Dr. R. Geoagiul de jos. Achitat până la 30 IX 1928.

M. Drâmbar. Chităm primirea sumei de Lei 200.

M. Mercina. Am primit suma de Lei 200.

R. Nicula. Confirmăm primirea sumei de Lei 580.

E. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe 1927.

B. Corneii. Am primit suma de 220 Lei.

La *Librăria Seminarului* din Blaj se află de vânzare următoarele:

Cărți bisericești

- Sfânta și dumnezeiasca Evanghelie**, a Domnului și Dumnezeu-lui nostru Isus Hristos; legătură de carton cu călcâi de piele și cruce aurită Lei 550.—
- Aceeaș sfântă Evanghelie**, în legătură întregă de piele, cu cei patru evangheliști și crucea aurită „ 2500.—
- Apostolul sau Faptele și epistolele Sf. Apostoli**; legătură de carton, cu călcâi de piele „ 375.—
- Euhologiu sau Molitevnice** legat în pânză, cu cruce aurită „ 260.—
- Orologion sau Ceaslov** legat în pânză cu cruce aurită „ 260.—
- Antologion sau Mineiul** care cuprinde în sine slujbele dumnezeieștilor sărbători, ale Născătoarei de Dumnezeu și ale Sfinților de preste an; amândouă tomurile în legătură tare, cu călcâi de piele; Tomul I Septembrie—Decembrie „ 780.—
- Tomul II și III legate împreună, cari cuprind lunile Ianuar—August și rânduiala slujbelor de obște ale Sfinților „ 1100.—
- Triod** care cuprinde toată rânduiala din Sfințele Paresimi; legătură tare, cu călcâi de piele „ 510.—
- Toate acestea cărți se cer dela:

Librăria Seminarului, Blaj jud. Târnava-mică

AVIZ

Aduc la cunoștință On. Public din Blaj și jur, că mi-am deschis atelier de tapetier și lachier de mobile și trăsuri în Blaj str. Prințul Carol 145.

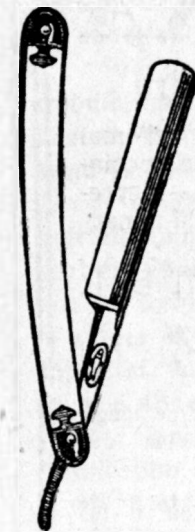
Rog On. P. de binevoitorul sprijin

Iosif Székely

100 1 ? măestru tapetier și lachier

Mărfuri de oțel Solingen

Tacâmuri, briciuri de ras, bricege, foarfece etc. de prima calitate oțel și lucrare, expediate cu prețurile originale ale fabricii.

M. MEIXNER, CLUJ, Str. Samuil Micu 4.

Cataloage se trimit, la cerere, gratis și franco.

Recomandăm următoarele comenzi de probă:

- 1 briciu de ras Solingen, ascutit cel mai fin Lei 160
- 1 briceag elegant pentru dâni, cu 2 cuțite, cu toc de sidif Lei 110
- 1 foarfecă fină nichelată, lungă de 15 cm. Lei 95

Toată garnitura se trimite franco

Oficiul parohial român-unit — Șoimușul

No. 39—1928.

Publicație

Oficiul parohial român-unit din Șoimușul, Județul Târnava Mică, publică licitație pentru construirea unui turn la biserică și renovarea bisericii din piatră și cărămidă pe ziua de 29 Aprilie 1928, Dumineca a doua după Paști.

Prețul de strigare se va stabili în fața locului, reflectanții fiind obligați a depune vadiul de 10% în numărar.

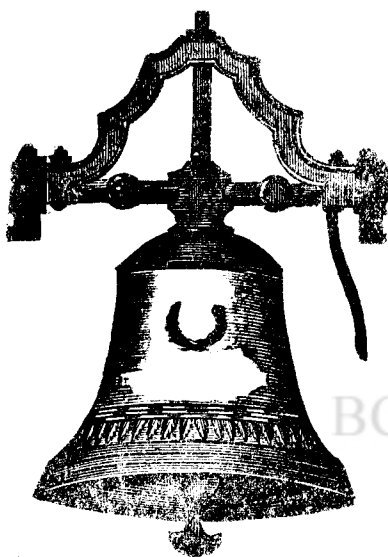
Pianul și divizul aprobate de Preaven-ratul Consistor se pot vedea zilnic la oficiul parohial gr.-catolic din loc.

Curatorul bisericesc își rezervă dreptul de a încheia contractul cu oricare ofertant, indiferent de prețurile oferite.

Șoimușul, la 3 Aprilie 1928.

Ioan Suciu
administrator parohial

Niculae Șuteu
prim curator

În atențiunea
Parohiilor și
Curatoratelor
bisericești!

Comandați
CLOPOTE
de prima calitate
la cel mai mare
depozit româ-
nesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Sfr. Regina Maria 43.

Tot aici: Ornate bisericești, prapori, haine și revizite bisericești, precum cărți preoțești și de rugăciuni, teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc.

Cereți prețurent detailat!

Turnătorie de clopote și metal.

SCHIEB & KAUNTZ

SIBIU Str. Gării 15.

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu, efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale.

(205) 50—52

Antoniou Zeiler

pictor academic

execută

ICONOSTASE

și orice altă pictură

pentru biserici românești

□ Atelier fondat în 1903 □

BLAJ județul Târnava-mică

Vasile Hoza

Magazin de ornate bisericicești. Vesminte din cele mai bune stoffe.

Prapori de mătăsă din Damasc. Candelabre din bronz auriu de 6 până la 24 lumini. Potelnică, cădelnițe, picside, epitrafire.

Fabrica de clopote

Turnătorie de fontă și metal. La comandă fabrică clopote orice mărime din cel mai bun material cu garanție de ani și se află în depozit dela 10—50%.

Prețurile cele mai solide.

Vasile Hoza

Sibiu, Piața Prințul Carol N. 10.

(97) 37

MINISTERUL MUNCII COOP. ȘI ASIG. SOCIALĂ
Direcția Meseriilor și Învățământului
Muncitoresc

Nr. 10511

București, la 23 Martie 1928

Domnului PAVEL BESUANU

Maestru Constructor (Arhitect)

BISTRIȚA

județul Năsăud

La petiția DV. înregistrată la 6310—10511 vă înapoim alăturat dosarul cu actele trimise și vă facem cunoscut că întrucât toate drepturile câștigate sub regimul legii maghiare sunt respectate, DVoastră Vă puteți convinge lucrările ca până azi și cu dreptul de a edita lucrări cu etage.

Ministru :

(ss.) Dr. Lupu

Director general :

(ss.) Indiscifra

! În biroul meu se efectuează planuri divize de cheltuieii, evaluări pentru orice clădiri, bisericești școli și case private.

Pavel Besuanu

Vreți să faceți afaceri bune?

Folosii-vă de serviciile ce vi-le oferă

Anuarul României

pentru Comerț, Industrie, Meserii și Agricultură

Ediția III-a pe 1928

Apărut în editura RUDOLF MOSSE S. A.

Un volum de cca. 3000 pagini, cuprinzând peste 1.000.000 adrese din cele vreo 15.000 orașe și sate ale României.

Date statistice, 3 indicatoare de localități, indicatorul branșelor în șase limbi, ministere, consulate, etc. etc.

Prețul unui volum: Lei 3.000 franco. Comenzile se execută imediat și se pot face la Editură: RUDOLF MOSSE, SOC. ANON. CALEA VICTORIEI 31, ca și la reprezentanțele din Arad, Brașov Cluj, Oradea și Timișoara.

Din nici o bancă, nici o fabrică, nici o casă comercială serioasă, nu trebuie să lipsească Anuarul României pe 1928, editura Rudolf Mosse.

NOTĂ. Redacția ANUARULI ROMÂNIEI apelează călduros la toți acei cari vor cumpăra și consulta lucrarea, să-i comunice orice observațiuni vor crede utile pentru viitoarea ediție.

MOTTO :

Cumpărarea unui pian este o chestiune de încredere

Cea mai mare garanție pentru aceasta este eminentul renume al firmei

I. TRISKA

existentă de 58 ani

ca singurul și cel mai mare magazin de specialitate în Ardeal. -- Reprezentanța generală a marcei mondiale:

F Ö R S T E R

P I A N E

Se pot cumpăra și pe lângă condițiuni de plată în rate mai lungi

CLUJ, Strada Șaguna Nr. 14. Telefon: 4—19.